

V 48120

**การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล**

**A STUDY OF PARENTS' NEEDS FOR CHILDHOOD DEVELOPMENT
OF THE SERMPANYA KINDERGARTEN**

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวชลิตา แสงใสจสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 27 ส.ย. 2548

เลขทะเบียน..... 00197567

เลขเรียกหนังสือ

726
371.406

43537

2532

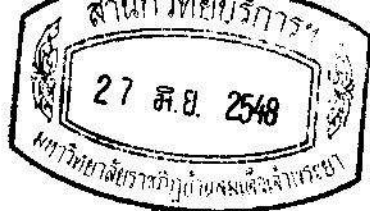
31 2

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

พ.ศ. 2547

ISBN 974-373-384-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

V 48120

**การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล**

**A STUDY OF PARENTS' NEEDS FOR CHILDHOOD DEVELOPMENT
OF THE SERMPANYA KINDERGARTEN**

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวชลิตา แสงใสจสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 27 ส.ย. 2548

เลขทะเบียน..... 00197567

เลขเรียกหนังสือ

726
371.406

4353.7

2532

3. 2

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

พ.ศ. 2547

ISBN 974-373-384-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
เสริมปัญญาอนุบาล

โดย นางสาวชลิตา แสงโสรจสุข

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา

กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์

กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.สุราษฎร์ เศรษฐบุตร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ดร.สายหยุด จำปาทอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู)

กรรมการ

(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

A STUDY OF PARENTS' NEEDS FOR CHILDHOOD DEVELOPMENT
OF THE SERMPANYA KINDERGARTEN

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวชลิตา แสงใสจรสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2547

ชลิตา แสงโสมสุข (2547). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของ

โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม :

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาล โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ระดับอนุบาล 1-3 จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงกว่าทุกด้าน รองลงมามีความต้องการพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับ

ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กโดยเน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองต้องการให้มีการประเมินเดือนละ 1 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ต้องการมีส่วนร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง และ ต้องการให้ทางโรงเรียนส่งจดหมายแจ้งผลการเรียนและความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

A STUDY OF PARENTS' NEEDS FOR CHILDHOOD DEVELOPMENT
OF THE SERMPANYA KINDERGARTEN

AN ABSTRACT
BY
MISS.CHALITA SANGSOROJSUK

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Bansomdejchaopraya Rajabhat University

2004

Chalita Sangsorojsuk (2004). A Study of Parents' needs for Childhood development of Sermponya Kindergarten. Bangkok : School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Advisors Committee : Associate Professor vr.Surasak Labmala; Assistant Professor Srimongkol Therprenou; Assistant Professor Manee Hemthanon

The study on "A Study of Parents' Need for Childhood development of Sermponya Kindergarten" had the objectives of studying on demand of parents for the development of the early age children in 4 aspects; physical, emotion, mentality, social, and intellect. Population was 140 parents of kindergarten pupils level 1 - 3. Data were collected by using questionnaires and analyzed by statistical analysis; such as frequency distribution, percentage means, and standard deviation.

Findings of the study were as follows;

The demand of parents for developing of the early age children in all aspects were at the high level. Considering in different aspects, demand on intellect aspect was higher than others followed by physical, emotion mentality, and social aspect, respectively.

Recommendations were that; four development aspects; physical, emotion, mentality, social, and intellect should be fully prepared, Skill for literacy and English Communication should be improved, The development evaluation should be conducted every month, and Participatory activity between parents and school for taking care of pupils on excursion was needed. Another recommendation was that grade and behaviour record should be regularly informed to parents in order to strengthen parents' participation in pupil development at home. Parents had additional opinions that the teaching learning was perfect and they were willing to join any activities held by the school.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข-ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง-จ
สารบัญ.....	ฉ-ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
พัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	6
การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	17
บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา เด็กปฐมวัย.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง.....	42
ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน เสริมปัญญาอนุบาล.....	44
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก.....	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	73
ภาคผนวก ค ประวัติย่อผู้วิจัย.....	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง.....	42
2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของผู้ปกครองในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน.....	44
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายข้อในพัฒนาการด้านร่างกาย.....	45
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายข้อในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ.....	46
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายข้อในพัฒนาการด้านสังคม.....	47
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายข้อในพัฒนาการด้านสติปัญญา.....	48
7 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็ก.....	49
8 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็ก.....	50
9 ความต้องการของผู้ปกครองที่ติดต่อการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา.....	50
10 กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	51
11 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ปกครอง.....	52

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	แผนภาพแสดงผลการเรียนรู้ที่ไม่มีความสุข.....	15
3	แผนภาพแสดงผลการเรียนรู้ที่มีความสุข.....	16
4	การศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี)	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัยนับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการปูพื้นฐานชีวิตทั้งมวลให้แก่เด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมในวันข้างหน้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยในช่วงอายุ 3 - 6 ปี เพราะเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคคล เนื่องจากร่างกาย จิตใจ สมอง และนิสัยของบุคคลจะสร้างและหล่อหลอมได้ดีในเด็กวัยนี้ เด็กปฐมวัยจะมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากบุคคลวัยอื่น ๆ ซึ่งหากผู้เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยได้แล้ว เด็กปฐมวัยจะสามารถเติบโตและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (พัชรี สนวนแก้ว 2536 : 3) ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ และลักษณะของเด็กปฐมวัยเพื่อที่จะได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการไปในทิศทางที่ถูกต้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กเอง สังคมและประเทศชาติ

การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เด็กเก่ง ดี มีความสุขได้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองถือว่าเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน นอกจากจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านวิชาการแล้วยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อันจะช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าในชีวิตต่อไปในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 : 6)

องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาสมอง จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย นับตั้งแต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแล ผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีแนวทาง หลักการที่ชัดเจนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และร่วมมือกันพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาไปสู่วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมเป็นคนดี คนเก่งที่มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วงเด็กปฐมวัยยังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในวัยต่อไปและการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

ปัจจุบันรัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน เพราะเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็ก เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปกครอง

โรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การปรับตัวของเด็ก และพฤติกรรมของครูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ การเตรียมความพร้อมของเด็กทางด้านวิชาการ การสร้างเสริมให้เด็กเรียนรู้ทางสังคม การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ (หรรษา นิลวิเชียร 2535 : 8 - 9)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลที่ถูกต้อง จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน ไม่ใช่การบังคับให้เด็กนั่งเรียนกันอยู่แต่ในห้องเรียน และใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเร่งรัดให้อ่านเขียน ท่องจำ คำนวณเลขคณิตเท่านั้น แต่จะต้องให้เด็กได้เรียนอย่างสนุกมีการเล่นต่าง ๆ เพื่อช่วยการพัฒนาและการเรียนรู้ด้านการคิดและอื่น ๆ ให้เป็นไปตามวัย และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ความต้องการของผู้ปกครองส่วนหนึ่งยังต้องการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นโดยเร็ว โดยมีได้คำนึงถึงความพร้อมของเด็ก และระดับความสามารถของเด็ก ความต้องการและไม่เข้าใจของผู้ปกครองดังกล่าว อาจมีผลมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น เก่งว่าเด็กจะสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้ และฯลฯ ขณะที่ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้โรงเรียนฝึกการเตรียมความพร้อมโดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กอนุบาลว่า ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการด้านใดระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน และมีสิ่งใดที่ผู้ปกครองต้องการให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหาร และการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาลใน 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านร่างกาย
 - 1.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ
 - 1.3 ด้านสังคม
 - 1.4 ด้านสติปัญญา
2. ขอบเขตของประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล จำนวนทั้งสิ้น 140 คน
3. ขอบเขตด้านเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2547

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความประสงค์ของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาลในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในลักษณะของการเจริญเติบโตและความสามารถที่ซับซ้อนมากขึ้นของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับอนุบาล 1-3 ซึ่งแบ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยออกตามพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ
 - 2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (กล้ามเนื้อแขน - ขา - ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก (กล้ามเนื้อมือ - นิ้วมือ) และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท (กล้ามเนื้อมือ - ประสาทตา) ในการทำกิจวัตรประจำวัน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส เช่น การตบบล็อกไม้ ลูกบอล การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง เช่น ขึงช้า ม้าลื่น เป็นต้น
 - 2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เล่น ฟังนิทาน ท่องคำคล้องจอง ร้องเพลง เป็นต้น

2.3 พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นอย่างอิสระ เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปันหรือให้ รู้จักรอคอย ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวันได้

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จุดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีการฝึกการใช้วัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมีนิสัย

3. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 อายุระหว่าง 3-6 ปี

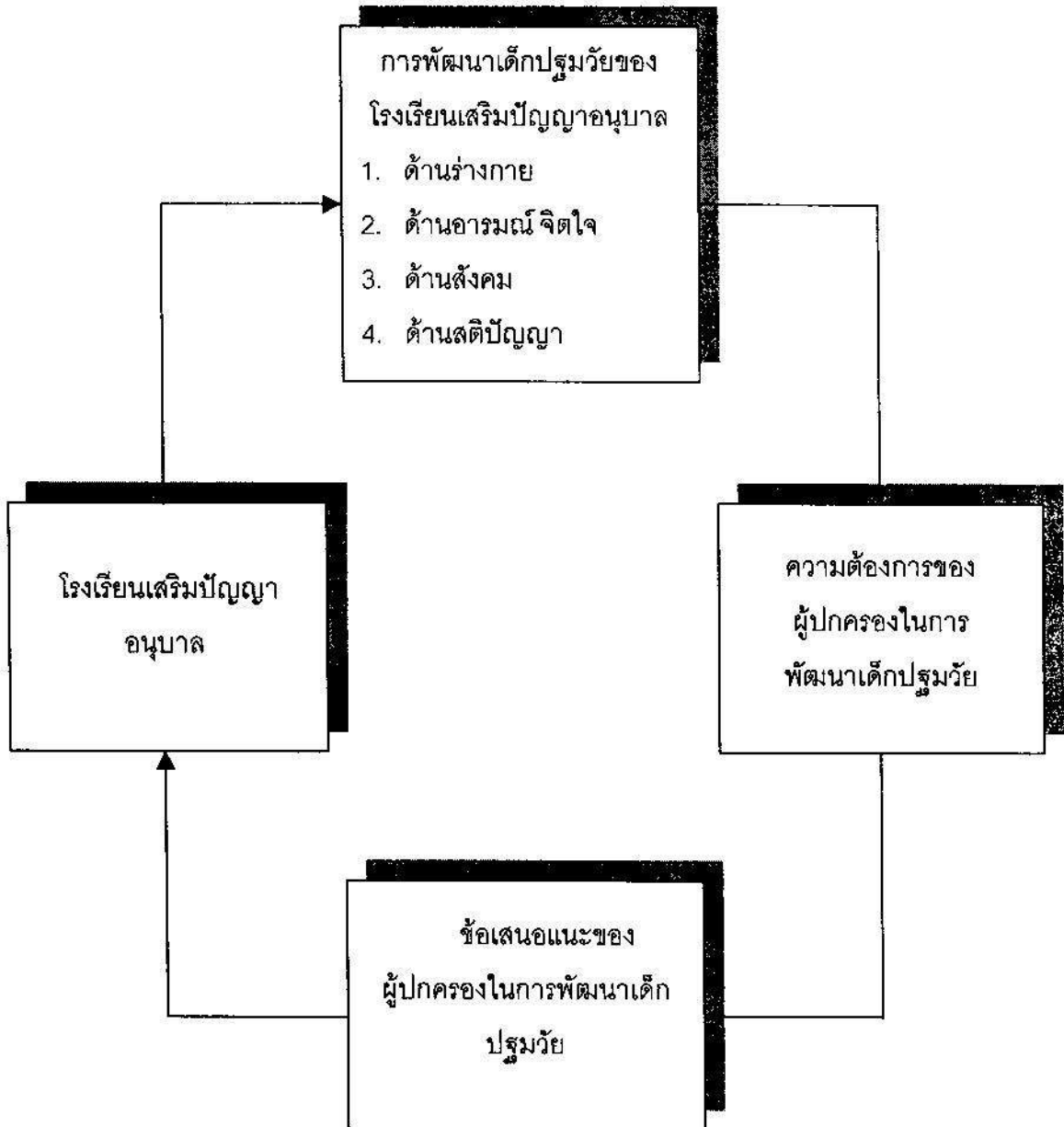
4. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวเด็กที่เรียนในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กนักเรียนในแต่ละด้าน
2. ได้แนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามความต้องการของผู้ปกครอง และนำมาจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดกรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ดังนั้นให้เกิดความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
2. การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ความหมายของการพัฒนาการ

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามลำดับที่เกิดขึ้นในลักษณะของการเจริญเติบโตและความสามารถที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ก่อนที่เด็กจะวิ่งเด็กจะต้องยืนได้ เดินได้ ซึ่งแบ่งออกเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เนื่องจากพัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์กันสนับสนุนซึ่งกันและกัน และให้ความสำคัญกับพัฒนาการทุกด้านเท่าเทียมกัน หากเน้นพัฒนาการบางด้านมากกว่า แต่ละเลยพัฒนาบางด้าน จะทำให้พัฒนาการของเด็กพัฒนาไม่เต็มศักยภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2546 : 16)

เฮอร์ล็อก (Hurlock 1959) กล่าวว่า การพัฒนาการ หมายถึง การเพิ่มทางด้านคุณภาพ เป็นการเจริญไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้น ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงขนาด รูปร่างจะสูงขึ้นและใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการเจริญเติบโตนั่นเอง
2. การมีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างจะเกิดขึ้น เช่น ฟันจะเกิดขึ้นเป็นลักษณะในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยรุ่นจะมีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นหลายอย่าง เช่น ชายจะเสียงแตก หญิงจะมีประจำเดือนเกิดขึ้น เป็นต้น
3. การเปลี่ยนแปลงสัดส่วน สัดส่วนของร่างกายจะเปลี่ยนไปตามอายุ ทารก เด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ต่างมีสัดส่วนของร่างกายแตกต่างกันออกไป
4. มีความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น สามารถคว้าพลิกตัว คลาน นั่ง ยืน เดิน วิ่ง พุดคุย เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้

5. มีลักษณะบางอย่างหายไป เช่น เมื่อถึงวัยซราฟันจะหัก ผมจะขาว ทารกเมื่อเจริญเติบโตขึ้น ขนอ่อนจะหายไป หรือหญิงชราจะถึงวัยหมดประจำเดือน

พัฒนาการเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงโดยตลอดของอินทรีย์มีความหมายกว้างรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพที่ค่อนข้างซับซ้อนของอวัยวะต่าง ๆ ซึ่ง ซึ่งและวัดได้ยากหรืออาจไม่สามารถวัดได้เลย

ทฤษฎีทางพัฒนาการ

ทฤษฎีในการศึกษาพัฒนาการแบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎี ดังนี้ (วัฒนา พัชราวณิช 2543 : 24)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพของจิตได้สำนึกและความรู้สึกทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางพฤติกรรมและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของบุคคลที่มีสภาพจิตที่เป็นปัญหา

2. ทฤษฎีพฤติกรรม เน้นหนักเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางด้านพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนการกระทำหรือพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ขจัดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกไป

3. ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางสติปัญญา การเรียนรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจในประสบการณ์ที่ได้รับ

องค์ประกอบสำคัญที่มีต่อการพัฒนาเด็ก

พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่า ๆ กัน ที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก รายละเอียดในสององค์ประกอบที่สำคัญนี้สามารถแจกแจงเป็นสติปัญญา เพศ ต่อมต่าง ๆ ในร่างกาย อาหาร อากาศ โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และ ฯลฯ ปัจจุบันนี้ลักษณะทางพันธุกรรมนั้น แม้จะสามารถคัดสรรได้ในบางกลุ่มสังคม แต่เด็กเกือบทั้งหมดในโลกนี้ล้วนเกิดมาอย่างไม่มีทางเลือกทางพันธุกรรม พ่อแม่ผู้ให้กำเนิดแก่เด็กก็ไม่สามารถควบคุมหรือคัดเลือกลักษณะถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ที่ตนต้องการให้ถ่ายทอดมายังลูกของตนได้ ส่วนสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อพัฒนาการของเด็กพอ ๆ กับพันธุกรรมนั้นเป็นองค์ประกอบที่สามารถปรับเปลี่ยนควบคุม หรือกำหนดให้มีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้มีการพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้นผู้ที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น พ่อ แม่ ครู และคนอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็กจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม สิ่งแวดล้อมที่ติดตัวผู้ใหญ่ที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กคือ ความรู้สึก ที่ทำ การสัมผัส และการสื่อสารกับเด็กล้วนมีผลต่อพัฒนาการของเด็กที่จะเจริญเติบโตอย่างองงาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2542 : 11)

การพัฒนาการด้านร่างกาย

การพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กทารก เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง และโครงสร้างของอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งกล้ามเนื้อต่าง ๆ ด้วย เด็กจะมีกล้ามเนื้ออ่อนนุ่ม เพราะมีโปรตีนอยู่น้อยแต่น้ำมาก เมื่อจับดูจะรู้สึกนิ่ม นุ่ม นุ่ม น้ำจับ ลำตัวจะกว้างและยาวขึ้นเป็นสองเท่าของเมื่อแรกเกิด (ภานทร ธรรมบวร 2544 : 73)

การพัฒนาการทางด้านส่วนสูงของเด็กจะช่วยทำนายส่วนสูงของเด็กในวัยผู้ใหญ่ได้ ร่างกายท่อนบนจะมีการพัฒนาการไปสู่วัยผู้ใหญ่ ในวัยนี้ร่างกายท่อนล่างจะเจริญรวดเร็วกว่าท่อนบน เด็กหญิงจะเจริญรวดเร็วกว่าเด็กชายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

เด็กที่อายุ 3-6 ปี มีพัฒนาการด้านร่างกายดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2542 : 12)

อายุ 3 - 4 ปี เดินขึ้นบันไดสลับเท้า กระโดดขาเดียวได้ โยนลูกบอลระยะไกล 1 เมตร ด้รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสอง แกว่งแขนขา และเคลื่อนไหวไปตามจังหวะเพลง เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้

อายุ 4 - 5 ปี กระโดดข้ามได้ รับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง เตะลูกบอลโดยไม่เซ กระโดดขาเดียว เดินต่อเท้าบนขอนไม้หรือกระดานแผ่นเดียวได้ ใช้เชือกร้อยสิ่งของ เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้า เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ และกระจับกระแจ่งไม่ชอบอยู่นิ่ง

อายุ 5 - 6 ปี วิ่งอย่างรวดเร็วและสามารถหยุดได้ทันที รับลูกบอลที่กระดอนได้ด้วยมือทั้งสอง กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง เดินต่อเท้าถอยหลังบนขอนไม้หรือบนกระดานแผ่นเดียว เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษเส้น ผูกเชือกกรองเท้า

การเจ็บป่วยของเด็กในช่วงอายุ 3 - 6 ปี มักจะเป็นโรคหัด อีสุกอีใส คางทูม ไอ่ จาม ไข้หวัด และเป็นโรคเกี่ยวกับระบบการย่อยอาหาร เช่น ท้องเสียบ่อย ๆ เป็นโรคกระเพาะ

ในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กจำเป็นต้องได้รับอาหารที่เป็นประโยชน์อย่างเพียงพอ ได้ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างสม่ำเสมอ ได้รับการดูแลรักษาร่างกายให้สะอาด ถูกสุขอนามัย ซึ่งจะช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เด็กควรได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย ได้รับการป้องกันจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุต่าง ๆ ตลอดจนได้รับการพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

การพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กจะพัฒนาจากง่ายไปสู่พัฒนาการที่สลับซับซ้อนมากขึ้น จากอารมณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ไปสู่อารมณ์ที่ควบคุมได้ (นาเนตร ธรรมบวร 2544 : 95) พัฒนาการทางอารมณ์จะรวมถึงการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของเด็ก อันได้แก่ ความกลัว ความโกรธ เป็นต้น นอกจากนี้ยังครอบคลุมไปถึงอารมณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ความรู้สึกผิด ความอิจฉา ความภูมิใจ เป็นต้น

แพทย์หญิงศรีประภา ชัยสินธพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2546 : 35) ได้เสนอแนวความคิดการแบ่งตามสภาพจิตใจ อารมณ์และความต้องการของเด็ก ดังนี้

1. สภาพจิตใจของเด็กในแต่ละวัย มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติแตกต่างกันไป ถ้าได้บรรลุความต้องการก็จะเกิดความพึงพอใจ เชื่อมั่นในตนเอง มานะพยายามและเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพในทางที่เหมาะสมต่อไป ถ้าผิดหวังก็เกิดขัดเคือง หดความมั่นใจ ทำถอยรู้สึกเป็นผู้แพ้ 3 สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของมนุษย์ เด็กเล็กมีความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ สัมผัส ฯลฯ เมื่อโตขึ้นมีการเรียนรู้มากขึ้นก็เกิดความต้องการทางอารมณ์ สังคม

2. อารมณ์ของเด็ก อารมณ์ที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก และมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จนกระทั่งมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional maturity) ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ความรักและความริษยา

โดยทั่วไปความกลัวของเด็กขึ้นกับอายุและการเรียนรู้ วัยทารกนั้นยังมีความกลัวไม่มาก แต่เมื่อโตขึ้นรับรู้แยกแยะได้มากขึ้น ความกลัวก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น ยิ่งเริ่มจินตนาการได้บางทีเด็กก็มีความกลัวจากจินตนาการของตนเองเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเด็กก็สามารถใช้สติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจต่าง ๆ จัดความกลัวในบางสิ่งบางอย่างที่เคยกลัวลงได้ ส่วนอิทธิพลของการเรียนรู้ที่มีต่อความกลัวของเด็กนั้นมองเห็นได้ค่อนข้างชัดเจน การเรียนรู้นี้อาจมาจากประสบการณ์ของเด็กโดยตรง เช่น เคยถูกสุนัขกัด ทำให้กลัวสุนัข หรือมาจากคำบอกเล่าของคนอื่น หรือมาจากจินตนาการของเด็กเองเมื่อเด็กเกิดความกลัว ปฏิกริยาตอบสนองโดยทั่วไปคือ พยายามหนีสิ่งที่กลัว ส่วนการเผชิญหน้าหรือกำจัดสิ่งที่กลัวนั้นเด็กไม่ค่อยจะทำ แต่ถ้านี้ทุกครั้งไปก็ทำให้ขาดประสบการณ์บางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการได้ การหนีสิ่งที่กลัวโดยไม่มีเหตุผลอันควร แสดงว่าเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจ บางครั้งผู้ใหญ่ก็ไม่ค่อยอธิบายเท่าที่ควร มักตัดปัญหาด้วยการบอกให้เด็กหลบหลีกสิ่งที่กลัวเสีย เมื่อโตขึ้นก็กลายเป็นคนหวาดกลัวสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีเหตุผลอยู่เสมอ ถ้าเด็กรู้จักสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มากขึ้นเด็กก็จะค่อย ๆ หายกลัว เด็กที่ตกใจต้องการคนปลอบใจมากกว่าการดุว่า เด็กต้องการที่จะเอาชนะสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย

ตัวของเขาเอง ถ้าเด็กได้พบเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ มากและพ่อแม่คอยช่วยแนะนำอธิบาย เด็กก็จะมีเหตุผลเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความกลัวต่าง ๆ ก็จะไม่ค่อย uly หนีไป

พัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจในเด็กอายุ 3 - 6 ปี ดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษา
เอกชน 2542 : 12)

อายุ 3 - 4 ปี หงุดหงิดร้องไห้ง่าย พอใจคนที่ตามใจ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะ
ทำให้ผู้ใหญ่พอใจและให้คำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

อายุ 4 - 5 ปี ชอบท้าทายผู้ใหญ่ มั่นใจตนเองมากขึ้น แสดงความพอใจในความสามารถ
ของตนเอง แสดงความรักน้องหรือเด็กที่เล็กกว่า ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ แสดงออกทางอารมณ์
ได้เหมาะสมบางสถานการณ์

อายุ 5 - 6 ปี ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง อย่ง่าย ขึ้นชมความสามารถและผลงาน
ของตนเองและผู้อื่น แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

ลักษณะพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเด็กที่
ค่อย ๆ พัฒนาอารมณ์เพิ่มขึ้น บางอารมณ์จะเกิดขึ้นอย่างรุนแรง และเกิดขึ้นถี่กว่าเมื่อยังเล็ก และ
ลดลงเมื่อเด็กโตขึ้น ขณะที่บางอารมณ์เกิดขึ้นในลักษณะที่กลับกัน ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
ควรเอาใจใส่และส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ให้ถูกต้องและค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป เพราะเมื่อ
เด็กโตขึ้นจะสามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมั่นคงด้านจิตใจ และควบคุมตัวเองให้
ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

การพัฒนาการด้านสังคม

พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเด็กได้
พบปะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว และเริ่มแยกจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เด็กจะต้องปรับตัวให้
เข้ากับบุคคลอื่นและเริ่มเรียนรู้บทบาทต่าง ๆ ของตน ซึ่งทำให้เด็กเริ่มให้ความสำคัญและเห็นอกเห็น
ใจผู้อื่นมากขึ้น (นภเนตร ธรรมบวร 2544 : 96)

เด็กวัยนี้จะช่วยเหลือตนเองได้มาก เริ่มมีเพื่อนมาก เป็นระยะของการพัฒนาการทางสังคม
เด็กจะใช้เวลานานเล่นกับเพื่อน

เปียร์เจต์ (Piaget 1962) ได้แบ่งการพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นถือตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กยังไม่ยอมเล่นกับเพื่อนฝูง ไม่ยอมให้ของเล่นแก่ผู้อื่น
2. ขั้นปรับตัวเข้ากับสังคม เริ่มสนใจบุคคลอื่น สามารถเล่นร่วมกับเพื่อนฝูงได้
3. ขั้นปฏิริยาตอบสนอง เป็นการพัฒนาการของเด็กวัย 5 ขวบ เด็กจะเริ่มแบ่งของเล่นกัน

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การพูดติดอ่าง เด็กวัย 2 - 3 ขวบ จะพูดซ้ำคำ การติดอ่างมีสาเหตุมาจากประสาทเครียดมากเกินไป การตื่นเต้น ตกใจ กลัว ทำให้พูดตะกุกตะกัก ผู้ใกล้ชิดเด็กควรสอนให้เด็กพูด ซ้ำ ๆ ทำใจให้ปกติ เด็กจะสามารถเลิกติดอ่างได้ในที่สุด

การพูดไม่ชัด ในวัยนี้เด็กจะออกเสียงได้ไม่ชัดเจน อายุ 3 - 4 ขวบ จะสามารถพูดได้ชัดขึ้น และจะพูดชัดยิ่งขึ้นเมื่ออายุ 5 - 6 ขวบ เด็กบางคนพูดไม่ชัดจนกระทั่งอายุ 8 - 9 ขวบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล

เมื่อเด็กพูดไม่ชัด ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดไม่ควรเลียนแบบ เพราะเห็นว่าตลกหรือขบขันจะทำให้เด็กพูดไม่ชัดตลอดเวลา ควรมีการฝึกออกเสียงโดยให้เด็กพูดตาม เด็กสามารถเข้าใจคำพูดของผู้อื่น สามารถรู้คำศัพท์อย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ทางด้านภาษารวดเร็วมากสามารถสื่อความหมายได้

เราจะพบว่าพัฒนาการทางด้านสังคมในเด็กอายุ 3 - 6 ปี ดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2542 : 12)

อายุ 3 - 4 ปี ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) ไม่ชอบเล่นกับผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สนใจช่วยทำงานบ้าน รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง

อายุ 4 - 5 ปี สนใจผู้อื่น เล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม ชอบเล่นบทบาทสมมติ สนใจกิจกรรมของผู้ใหญ่ชอบเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ สนใจทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ รู้ว่าสิ่งใดเป็นของตนหรือของผู้อื่นเริ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าว

อายุ 5 - 6 ปี มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น ชอบทำให้ผู้อื่นพอใจ ชอบแสดงออก ชอบทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ครูชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น รู้จักรอคอย แบ่งของให้ผู้อื่น เล่นโดยมีข้อตกลงหรือกติกา แสดงความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์

พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กมีกระบวนการขั้นตอนตามลำดับอายุ ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมใดก็ตาม ที่แตกต่างกันคือเนื้อหาของทักษะสังคมนั้น ๆ เช่น การกินอยู่ การแต่งตัว ศาสนา เป็นต้น

การพัฒนาการด้านสติปัญญา

จีน เปียร์เจต์ (Jean Piaget 1962) นักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์เป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาขึ้น เขามีความเชื่อว่า "ความสามารถทางสติปัญญา จะเพิ่มขึ้นตามลำดับขั้นของอายุ สติปัญญา คือ ความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น การปรับตัวต้องผสมผสานกันอย่างดีระหว่างจิตใจและร่างกาย จึงจะทำให้การพัฒนาการดำเนินไปได้อย่างเป็นขั้นตอน" (นภเนตร ธรรมบวร 2544 : 97 - 98)

เปียร์เจต์ เชื่อว่าการพัฒนาการเกี่ยวกับความคิดและสติปัญญาต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยการกระทำจากความคิดข้อนี้ เปียร์เจต์ให้การสนับสนุนทฤษฎีของ (John Dewey 1938) ที่ว่า "การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ" "Learning by doing"

การสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียร์เจต์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. วุฒิภาวะของระบบประสาท การพัฒนาการจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะหรือความพร้อมของระบบประสาท ถ้าระบบประสาทไม่มีวุฒิภาวะ การพัฒนาการทางสติปัญญาก็ต้องหยุดชะงักลง

2. ประสบการณ์ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเป็นรากฐานของการพัฒนาการทางสติปัญญา ประสบการณ์ทำให้บุคคลมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ได้ ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

3. การถ่ายทอดทางสังคม การถ่ายทอดทางสังคมเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องจากวุฒิภาวะของระบบประสาทและประสบการณ์ เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์แล้วลักษณะที่ได้รับสืบทอดจากสังคมจะช่วยให้การพัฒนาการทางสติปัญญา

4. การควบคุมตนเองหรือการปรับตัว การพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นสุดท้ายคือ การรู้จักควบคุมตนเอง ใช้สติปัญญาเหนือวังารมณ์ และสามารถปรับตนเองเข้ากับสังคมได้ ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข การปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้ต้องอาศัยการฝึกฝน และพยายามให้โอกาสเด็กแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

การพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยเด็กตอนต้นนี้ พันธุกรรมมีความสำคัญมากกว่าอาหารหรือการเลี้ยงดูเพื่อเสริมสร้างสมอง เด็กชอบสงสัย เด็กจะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ประสาทสัมผัส ประสาทสัมผัสของเด็กในวัยนี้จะดีกว่าทารก เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 4 ปีแรกของชีวิต เด็กจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างรวดเร็ว และเป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อเด็กมีสื่อกระตุ้นเร้าให้สังเกต ทดลอง ค้นหา แก้ปัญหา และใช้ภาษา เพื่อให้มีทักษะสอดคล้องไปกับระดับพัฒนาการของเด็ก

การพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. การรับรู้ (Perception) เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสช่วยทำให้เกิดการรับรู้ จะสร้างมโนภาพโดยใช้ประสบการณ์ตรง เด็กจะเข้าใจสิ่งของขนาดใหญ่หรือเล็ก โดยดูจากด้านกว้างและด้านยาวยังไม่เข้าใจดี เช่น กลางวันและกลางคืน เด็กจะดูสภาพความแตกต่างกันของความมืดและความสว่าง จะเรียกเวลากลางวันเป็น "ตอนขาว" เวลากลางคืนเป็น "ตอนดำ" การรับรู้ของเด็กจะเป็นปฏิกิริยาตอบสนอง การเรียนรู้ต้องอาศัยวุฒิภาวะ

2. ความคิดรวบยอด (Conception) คือ ความเข้าใจที่มีข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นนามธรรม เด็กจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษา วัตถุสิ่งของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เด็กจะเกิดสติปัญญาหรือความคิดรวบยอดตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน สามารถแยกสีและขนาดได้

3. พัฒนาการทางภาษา (Language Development) จะเปลี่ยนไปที่ละขั้น เริ่มจากการพูดทีละคำ ใช้ภาษาที่ไม่สัมพันธ์กัน จนกระทั่งเด็กมีวุฒิภาวะจึงเข้าใจภาษาเพิ่มขึ้น ภาษาของเด็กในวัยนี้จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ในการวางเงื่อนไข

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาในเด็กอายุ 3 - 6 ปี มีดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2542 : 12)

อายุ 3 - 4 ปี สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ บอกได้ว่าใครเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย บอกชื่อภาพของสิ่งที่คุ้นเคยได้ ซึ่สีตามคำบอกได้ จับคู่รูปร่างกลมสามเหลี่ยมได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างบน ข้างล่างได้ ท่องคำคล้องจองหรือเพลงสั้น ๆ ได้ แสดงท่าทางเลียนแบบ สมารถสืบเนื่องจากอยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว ชอบถาม "ทำไม" ตลอดเวลา ยังคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้

อายุ 4 - 5 ปี เปรียบเทียบได้ วาดรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ต่อกภาพตัดต่อจำนวน 3 - 8 ชิ้นได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับภาพได้ ทำท่าทางตามความนึกคิดของตนเองขณะฟังเรื่องราวต่าง ๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม ชอบถาม "ทำไม" เนื่องจากเริ่มเรียนรู้ได้แล้วเข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลได้

อายุ 5 - 6 ปี ต่อกภาพตัดต่อจำนวน 7 - 15 ชิ้น เล่นหรือทำสิ่งที่ตนเองสนใจได้นานขึ้น ไม่หยาบของผู้อื่นมาเป็นของตน อธิบายภาพและเล่าเรื่องจากภาพได้ ตั้งคำถามถามผู้อื่นว่า "อย่างไร" บอกประโยชน์ของสิ่งต่างในธรรมชาติ รู้จักแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ อธิบายลักษณะและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ เมื่อเกิดการเรียนรู้ได้ ตอบคำถามโดยอาศัยประสบการณ์ สามารถจัดหมวดหมู่สิ่งของหรือภาพตามลักษณะ สี รูปร่าง ขนาด จำนวน น้ำหนัก ประเภท และประโยชน์ นับปากเปล่า 1 - 30 รู้ค่าจำนวน 1 - 10

การพัฒนาสมองเด็ก

รศ.พญ.คันสนีย์ จัตรคุปต์ ได้กล่าวถึง การพัฒนาสมองของเด็กแบ่งออกเป็นข้อได้ ดังนี้ (หนังสือพิมพ์ข่าวสด 2545 : 11)

1. อย่าให้เด็กเล็ก ๆ ดูโทรทัศน์หรือแม้แต่จอคอมพิวเตอร์ เพราะจะเป็นตัวปิดกั้นการเรียนรู้ เป็นการบ่อนทำลายจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ทั้งยังทำให้เด็กสมาธิสั้น และภาษาที่พูดก็ไม่ชัดเจนหรือที่เรียกว่าเป็นภาษามนุษย์ต่างดาว ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ในเด็กที่อายุ 2 ขวบขึ้นไป สามารถจำกัดเวลาให้ดูวันละไม่เกิน 1 - 2 ชั่วโมง ซึ่งพ่อแม่ควรจะนั่งดูและสอนลูกไปในตัวด้วย การที่

เราเห็นเด็กร้องเพลงโฆษณาตามอย่างในที่วิหรือการ์ตูนนั้นไม่ใช่การเรียนรู้ แต่เป็นแค่การเลียนแบบเท่านั้น

2. การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์หรือ "อีคิว" เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นนั้น รศ.พญ.คันสนีย์ จัตราคุปต์ ให้เคล็ดลับว่าพยายามสอนลูกให้เห็นจุดดีของตัวเอง พ่อแม่อย่าดูด่าลูกทั้งวัน เด็กที่ถูกดูตลอดเวลาจะเป็นเด็กที่ไม่ร่าเริงและมองโลกในแง่ร้าย แต่ก็ไม่ใช่ชมหรือให้ท้ายลูกตลอด สรุปลก็คือสอนลูกด้วยเหตุด้วยผล อย่างเช่นเมื่อลูกดื้อหรือไม่เชื่อฟังว่าแม่ไม่รัก แต่ให้พูดว่า "แม่รักหนูนะ แต่ไม่ชอบพฤติกรรม" นอกจากนี้ก็สอนให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นคนอ่อนโยน มีเมตตาด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกเห็นด้วย ที่นี้ก็มาถึงเรื่องของ "เอคิว" หรือความสามารถในการจัดการปัญหา มีหลักการว่ามนุษย์ทุกคนย่อมต้องเจอกับปัญหาค้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคนว่าปัญหานั้นใหญ่หรือเล็ก ขอให้คิดว่าทุกปัญหามีทางออกซึ่งก็แล้วแต่ว่าเราจะเลือกวิธีแก้ปัญหาแบบไหน ประสบการณ์เหล่านี้ก็จะซึมซับเข้าไปในสมองสร้างเป็นใยประสาทได้

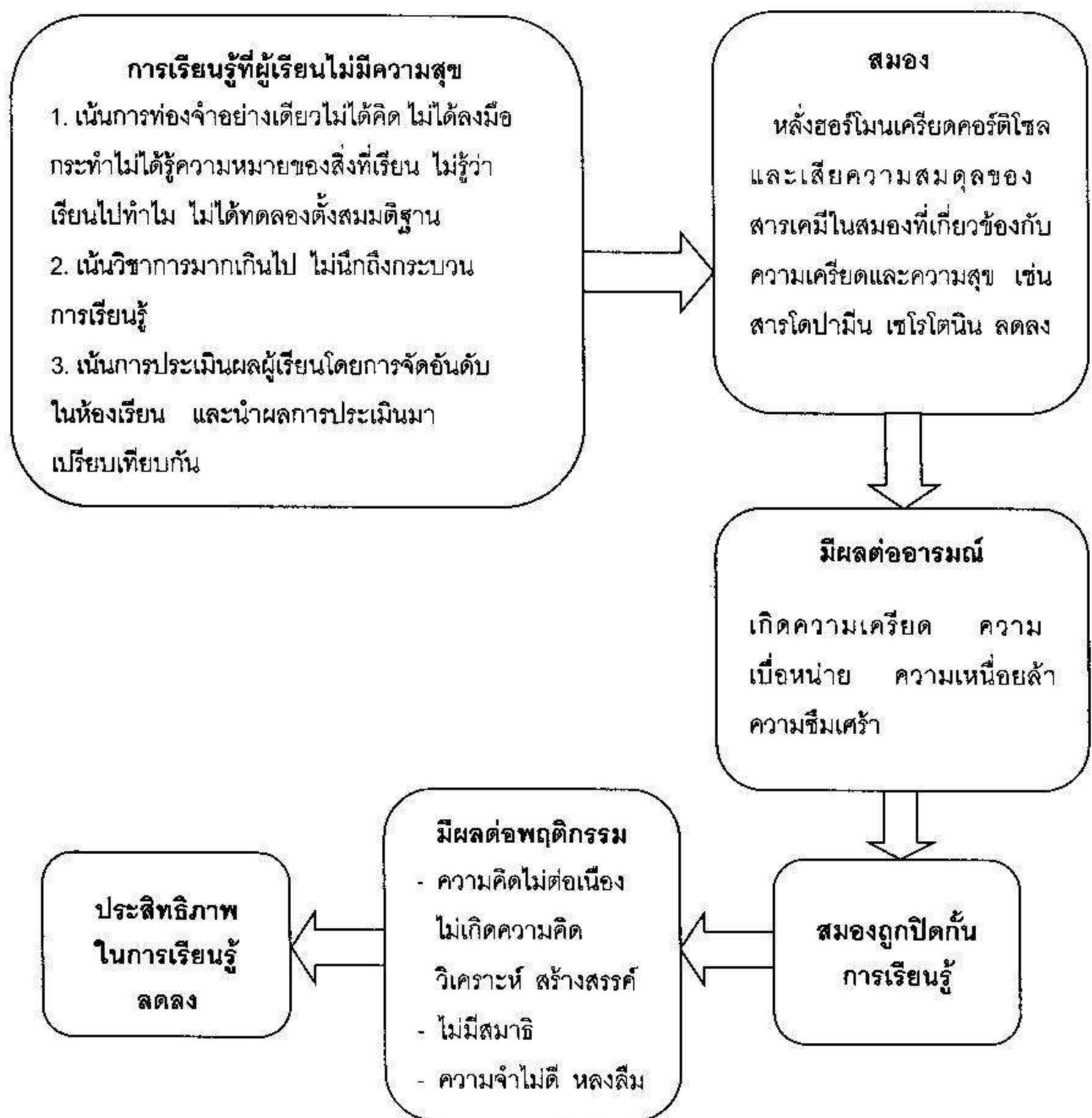
3. ควรพัฒนาอีคิวของเด็ก ปัจจุบันสังคมเน้นการเรียนรู้จนน่าเป็นห่วง เด็กบางกลุ่มเรียนพิเศษกันทุกวัน ทุกเย็น ตื่นกันตั้งแต่ตีห้าไปโรงเรียน ทั้งชีวิตมีเลขคณิต วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เราลืมนึกไปว่า ตรงนั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดสิ่งเดียวในชีวิต การเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความฉลาดทางเชาว์ปัญญา หรือ "ไอคิว" เท่านั้น ผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงที่ประสบความสำเร็จพบว่า ไอคิวจะมีความสำคัญเพียง 25% เท่านั้น ส่วนใหญ่ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในทุกวงการจะเป็นคนที่มีอีคิวสูง มีบุคลิกภาพดี มีความคิดสร้างสรรค์ อาจสอบไม่ได้ที่ 1 หรือที่ 2 แต่เข้าไหนเข้าได้ บุคลิกเป็นสิ่งสำคัญ การพัฒนาอีคิวควรเริ่มและฝึกฝนแต่เล็กที่บ้าน แม้อีคิวเป็นสิ่งที่เปลี่ยนได้ โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ แต่การพัฒนาที่ดีเป็นผลจากการได้รับข้อเสนอแนะที่เหมาะสมจากพ่อแม่ที่คอยสอนจากที่บ้าน

จากผลงานการวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เผยแพร่ เมื่อ พ.ศ. 2542 เรื่อง สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไรและชี้แนะให้เห็นแล้วว่า สิ่งแวดล้อมวิธีการเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่เหมาะสมมีส่วนเสริมสร้างศักยภาพสมองของเด็กสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และการทำงานของสมองเด็กเปลี่ยนแปลงวิธีคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการพัฒนาอารมณ์ได้

การวิจัยเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้จึงเป็นการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงานของสมองโดยระบบสารเคมีในสมอง ประเภทต่าง ๆ ของสารเคมีในสมองซึ่งเป็นสารสื่อประสาทที่สัมพันธ์กับความสุข ความเศร้าในชีวิต สติปัญญา ความจำ และการเรียนรู้ สิ่งที่มีผลต่อกระบวนการทำงานของสารเคมีในสมองที่ทำให้เกิดภาวะทาง

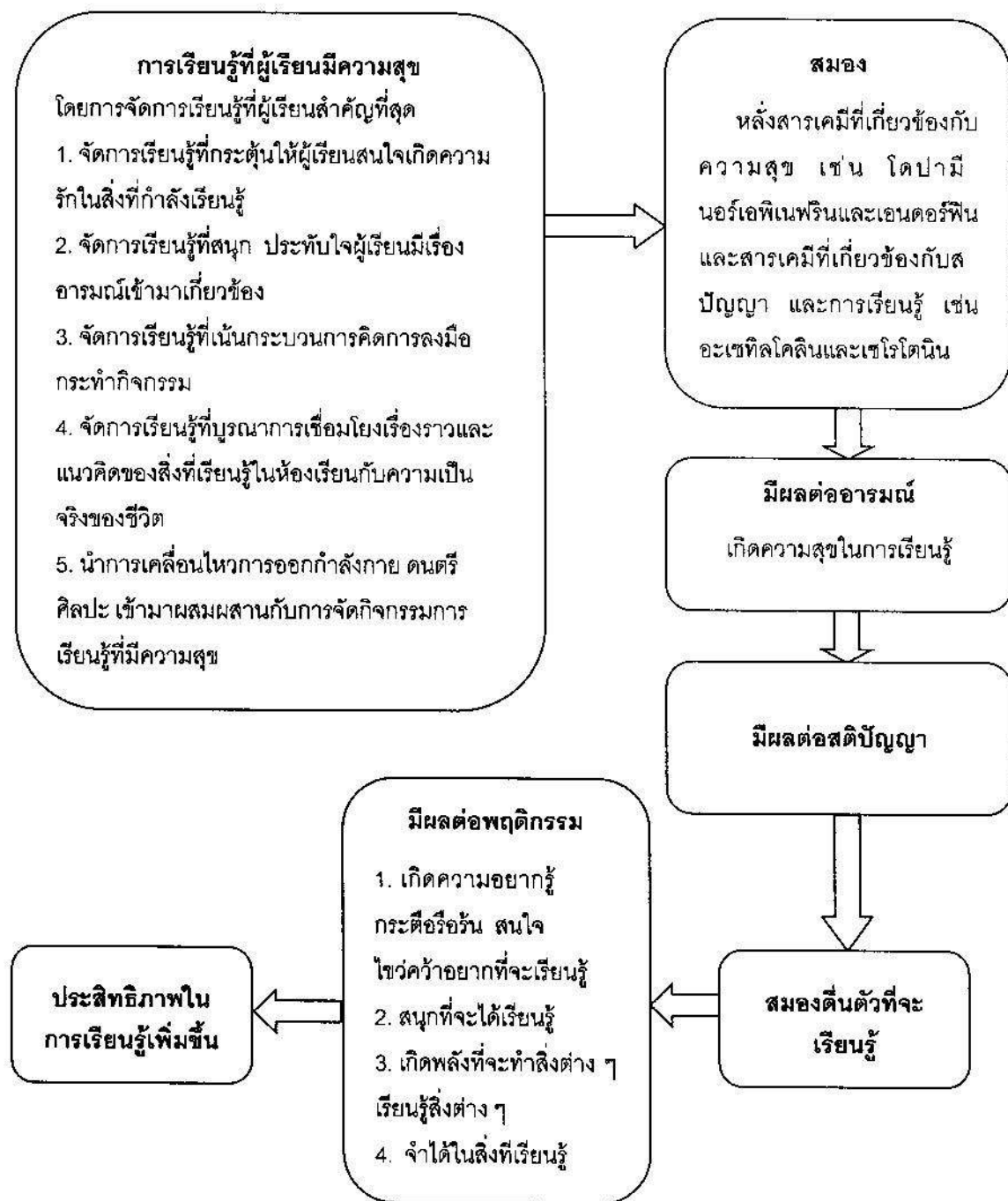
จิตใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุข เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข (คันสนีย์ จัตรคุปต์ 2545 : 16 – 23)

สรุปว่าสารเคมีในสมองมีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์การรับรู้ความรู้สึก การสร้างความสุข ความเศร้า ความจำ ความคิด สติปัญญา และการเรียนรู้ การทำหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กันและมีผลต่อการเรียนรู้ของคนเรา โดยเฉพาะเรื่องความสุข ความเศร้าและความจำ ดังแผนภูมิของ การเรียนรู้ที่ไม่มีมีความสุข และการเรียนรู้ที่มีมีความสุข โดยใช้พื้นฐานสมมติฐานความสัมพันธ์ของสารเคมีในสมองและการเรียนรู้

แผนภูมิที่ 2 แสดงผลการเรียนรู้ที่ไม่มีมีความสุข

ที่มา : คันสนีย์ จัตรคุปต์ 2543 : 20

แผนภูมิที่ 3 แผนภาพแสดงผลการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ที่มา : คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ หน้า 2543 : 23

พัฒนา ชัชพงษ์ (2532 : 112) ได้กล่าวย้ำให้เห็นความสำคัญของเด็กวัยอนุบาลไว้อีกว่า วัยของเด็กในระดับอนุบาล อายุระหว่าง 3 - 6 ขวบนั้น เป็นช่วงระยะที่สำคัญของชีวิต ทั้งนี้เพราะ ร้อยละ 70 - 80 ของเซลล์สมองของมนุษย์จะเติบโตและพัฒนาในวัยนี้ ฉะนั้นการได้รับการศึกษาที่

ถูกต้อง จึงนับได้ว่าเป็นการกระตุ้นอันจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าเด็กในระดับปฐมวัย เป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญาเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองและโรงเรียนควรคำนึงถึงความสามารถและพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ โดยส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 26) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยให้ยึดหลักการดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก หลักสูตรที่เหมาะสมจะพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก
4. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยใช้วิธีการสังเกต การสนทนา ตลอดจนที่เด็กประเมินตนเองหรือประเมินผลงานของเด็ก ซึ่งข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้แล้วยังใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับผู้ปกครองเด็ก ในขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้อีกด้วย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก ครูและผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนอนุบาลมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสวัสดิภาพของเด็ก เนื่องจากวัยของเด็กเป็นวัยที่ไม่มีสวัสดิศึกษาที่นักเรียนให้การช่วยเหลือตนเองได้ ผู้บริหาร ครู และโรงเรียนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัย

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2527 :19) กล่าวถึงหน้าที่หลักของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพ มีดังต่อไปนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าในด้านอาคารสถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม และความเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยในการข้ามถนนของนักเรียน จัดให้มีห้องพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล

และผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

2. จัดให้มีการสอนสวัสดิภาพศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดี ตลอดจนสามารถปฏิบัติได้อย่าง ปลอดภัย จนเกิดสวัสดิคตินิสัยในชีวิตประจำวันของตน

หน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลศึกษาในโรงเรียนที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพมี 3 ประการ (วิจิตร บุญยะโชติระ 2527 : 322) คือ

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็น ด้านอาคารสถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม

2. จัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียนอย่างพอเพียงและเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดให้มีหัวหน้าพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลและผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3. การสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นแบบบูรณาการ การสอนแบบนี้มีลักษณะ วิชาต่าง ๆ กันออกไปและไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะแต่นำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมา สังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น "ตัวเรา" "ชีวิตในบ้าน" "สิ่งแวดล้อมรอบตัว" เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเปิดโอกาสสอนเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยการสอนเหล่านี้

ความหมายของเด็กปฐมวัย

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 12) ได้ให้ความหมายเด็กปฐมวัยว่า เด็กวัย 1 - 6 ขวบที่อยู่และไม่อยู่ในศูนย์บริการ

จันทวรรณ เทวรักษ์ (2536 : 18) ได้ให้ความหมายว่า วัยเตรียมอนุบาลซึ่งให้ชื่อชั้นเด็กเล็ก จะมีอายุระหว่าง 2 - 4 ขวบ จะใช้ชื่ออนุบาล 1 และอนุบาล 2 ตามลำดับ

เยาวภา เดชะคุปต์ (2530 : 12) ได้ให้ความหมายเด็กปฐมวัยว่าเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 6 ขวบ ซึ่งจัดเป็นวัยต่อเนื่องระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ศตวรรษ ประจักษ์ (2541 : 13) ได้ให้ความหมายว่าเด็กปฐมวัยคือ เด็กอายุระหว่าง 3 - 6 ปี เป็นวัยที่มีความสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกันในการจัดการศึกษา

จากความหมายของเด็กปฐมวัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี เป็นวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการส่งเสริมพัฒนาการและ จัดการศึกษาให้กับเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีสาระสำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 3 - 9)

หลักการ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดมุ่งหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่ คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3 - 5 ปี

สาระการเรียนรู้ รู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นอย่างบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้

โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญ มีดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ คือ

1.1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

1.1.2 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

1.1.3 การเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.1.4 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

1.1.4.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

1.1.4.2 การเขียนภาพและการเล่นกับสี

1.1.4.3 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน เศษวัสดุ

ฯลฯ

1.1.4.4 การต่อของ บรจุ เท และแยกชิ้นส่วน

1.1.5 การรักษาสุขภาพ

1.1.5.1 การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

1.1.5.2 การรักษาความปลอดภัย

1.1.5.3 การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

1.2.1 ดนตรี

1.2.1.1 การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

1.2.1.2 การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี

1.2.1.3 การร้องเพลง

ฯลฯ

1.2.2 สุนทรียภาพ

1.2.2.1 การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

1.2.2.2 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว

เหตุการณ์ที่สนุกสนาน

1.2.2.3 การเล่นอิสระ

1.2.2.4 การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

1.2.2.5 การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2.2.6 คุณธรรม จริยธรรม

1.2.2.7 การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

1.3.1 การเรียนรู้ทางสังคม

1.3.2 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1.3.3 การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.3.4 การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ

1.3.5 การมีโอกาสดูแลความรู้สึกความสนใจ และความต้องการของตนเอง และ

1.3.6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

1.3.7 การแก้ปัญหาในการเล่น

1.3.8 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

1.4.1 การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น

1.4.2 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ

1.4.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

1.4.4 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

1.4.5 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

1.4.6 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

1.4.7 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน

1.4.8 การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

อ่านภาพ หรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจ

1.4.9 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

1.4.10 การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ

1.4.11 การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

1.4.12 การเปรียบเทียบ เช่น ยาว / สั้น ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ

1.4.13 การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.4.14 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)

1.4.15 การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และการเทออก

ผู้อื่น

ตนเอง

1.4.16 การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน

1.4.17 การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

1.4.18 การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ

1.4.19 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาดภาพถ่ายและรูปภาพ

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิด

การเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็ก อายุ 3 - 5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ

วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือ กับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้

เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาส ใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลง

ของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของ

สิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี จะไม่จัด

เป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างให้ ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์

5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
 4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
 5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
 6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
 7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
 9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
 10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน
- การจัดกิจกรรมประจำวัน** กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้
1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
 2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

5. การประเมินพัฒนาการ การประเมิน พัฒนาการเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการต้องผ่านขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างละเอียด

5.2 วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับบันทึกลักษณะเฉพาะ และปฏิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก หรือการเลือกมุมต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเน้นหน้าที่ของครูที่จะเลือกเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่เหมาะสมให้ได้ เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

5.3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบาย วิธีการใช้เครื่องมือ นั้น ๆ อย่างละเอียดแล้วจึงดำเนินการตามขั้นที่ปรากฏในคู่มือ และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

5.4 ประเมินและสรุปการประเมินพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยนั้นจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ผลการประเมิน การตีความหมาย และการตัดสินคุณค่า

ผลของการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น การประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 – 4 ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ต้องมาตีความหมายว่า กำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่าพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่เหมาะสมกับวัย ต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไปการประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียวหรือนำเอาผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุปอาจทำให้ผิดพลาดได้

5.5 รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูจะต้องตัดสินใจว่ารายงานข้อมูลนี้ไปยังผู้ใดและเพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับรายงานตามที่ปฏิบัติกันจะต้องรายงานผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรม หรือประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็กนั้น เน้นส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้านได้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กต่อไป

5.6 การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ครูจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาโรงเรียน ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับคุณครูในการพัฒนาเด็กของตน

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยจะมีวิธีการเป็นเครื่องมือการบันทึก และประเมินพัฒนาการดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และครูจดบันทึกไว้ ครูควรทราบว่าจะบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่าย ๆ คือ

1.1 แบบบันทึกพฤติกรรมใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมของเด็ก

1.2 การบันทึกรายวันเป็นการบันทึกเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา ข้อดีของการบันทึกรายวันคือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ครูได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษา เพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

1.3 แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.4 การบันทึกการเลือกของเด็ก ได้แก่ การบันทึกสิ่งที่เด็กเลือกปฏิบัติกิจกรรม หรือเลือกมุมเล่น

2. การสนทนา สามารถให้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

3. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคลโดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวบรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงานเพื่อครูจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง

ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน มีดังนี้ คือ

1. ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำ ซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน
2. ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่าง ๆ ของเด็กซึ่งอาจให้เด็กช่วยเหลือเก็บได้ด้วยตัวเองหรือครูกับเด็กร่วมกันเลือก
3. ข้อมูลของเด็กที่ได้รับจากผู้ปกครอง
4. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้วัดของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโตมีดังนี้

4.1 การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ปกติ ในกราฟการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะบอกได้ว่าขณะนั้นการเจริญเติบโตเป็นปกติสำหรับวัยของเด็กหรือไม่ และบอกได้ว่าเด็กเป็นโรคขาดสารอาหารหรือไม่ ถ้าพบเด็กเป็นโรคนี้จะได้ทำการรักษาได้ทันเวลาที่ ในเด็กปฐมวัยควรวัดเป็นระยะ ๆ ทุก 3 เดือน

4.2 การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือ การตรวจสอบและรักษาสังเกตปกติของฟันและปาก การรักษาให้ฟันและปากสะอาดและมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ครูควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ 1 - 2 ครั้ง

นอกจากนี้ครูควรเข้าใจวิธีการดูแลฟัน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้พิมพ์เผยแพร่ เพื่อแนะนำเด็กและผู้ปกครอง เพื่อดูแลรักษาฟันเด็กให้ได้อยู่เสมอ เช่น การแปรงฟันได้แนะนำให้วางแปรงตั้งฉากกับตัวฟัน ถูแปรงไปมาสั้น ๆ ในแนวนอน ให้ทั่วถึงทุกซี่ฟันในปาก ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ควรแปรงฟันทุกครั้งหลังกินขนมหวานหรือหลังมื้ออาหาร

4.3 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ แก่เด็ก เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคตับอักเสบบี โรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรน และอื่น ๆ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กพิการหรือถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกันโรคที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก พ. ศ. 2540

ข้อพึงปฏิบัติในการประเมิน

1. ไม่นำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดมาประเมินพัฒนาการของเด็ก เพราะการประเมินพัฒนาการมิใช่การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก
2. เมื่อประเมินผลงานของเด็ก ครูต้องไม่เขียนเครื่องหมายใด ๆ ที่แสดงถึงผลการตัดสินผลงานนั้น ๆ กล่าวคือไม่ต้องทำเครื่องหมายดาว คะแนน สัญลักษณ์หน้ายิ้ม สัญลักษณ์หน้าร้องไห้ หรืออื่น ๆ ในผลงานของเด็ก
3. ครูต้องมีความแม่นยำในพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก ตามอายุที่แตกต่างจึงจะสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
4. การตีความผลงานเด็ก ควรทำหลังจากการสนทนากับเด็ก จนทราบความคิดหรือความในใจของเด็กที่แสดงผลงานลักษณะเช่นนั้น เพราะครูกับเด็กมีความคิดต่างกันบางครั้ง ครูอาจตีความหรือเข้าใจความคิด หรือจินตนาการของเด็กเป็นอย่างอื่นได้ ถ้าครูไม่ได้พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับผลงานนั้น

การประเมินพัฒนาการของเด็กนับเป็นความสำคัญที่โรงเรียนไม่ควรเพิกเฉย เพื่อที่ครูผู้ปกครองจะได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็ก และเมื่อครูมีข้อเสนอแนะหรือต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจเขียนลงในสมุดรายงานได้ โดยต้องคำนึงเสมอว่าการใช้แบบรายงานข้อมูลควรจะมีคามหมายและเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กวัยอนุบาลศึกษาเป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทุกด้านของเด็กเพราะเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการแล้วว่าวัยนี้เป็นวัยที่เหมาะสมกับการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าวจะครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีประสบการณ์ที่เหมาะสม จึงเป็นเด็กที่ด้อยโอกาสและมีผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การจัดการศึกษาระดับอนุบาล จึงควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทาง

ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นครูจะต้องเข้าใจถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กและควรประเมินพัฒนาการเด็กให้สม่ำเสมอ และแจ้งให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของเด็ก เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เกิดพัฒนาการที่ถูกต้องต่อไป

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์ หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย 2543)

ผู้เรียนสำคัญที่สุด ไม่ได้แปลว่าครูลดบทบาทหรือลดความสำคัญลง ตรงกันข้ามครูกลับมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งจะทำให้การศึกษามีพลังและศักดิ์ศรีในการแก้ปัญหาของมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม สังคมทุกวันนี้เชื่อมโยง ซับซ้อน เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถเผชิญกับความซับซ้อนและความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ จึงเกิดสภาวะวิกฤต เช่น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจน การไม่มีงานทำ ความเครียด ความรุนแรง ปัญหาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ อุบัติเหตุ ความขัดแย้ง อาชญากรรม การทำลายสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ จึงไม่สามารถจัดระบบชีวิต และสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ การเรียนโดยการท่องหนังสือ หรือเอาวิชาเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้มนุษย์เผชิญและแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะโลกแห่งวิชากับโลกแห่งความจริงต่างกัน การเรียนโดยเอาวิชาเป็นตัวตั้งทำให้แยกตัวออกจากความเป็นจริงของชีวิตและสังคมที่ซับซ้อน และเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสถานการณ์จริงจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร มนุษย์ก็อยู่ในความเปลี่ยนแปลงนั้น เรียนรู้ในความเปลี่ยนแปลงนั้น ให้รู้พอ รู้ทัน รู้เผชิญ และรู้การจัดระบบชีวิต และสังคมให้อยู่ในดุลยภาพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง สถานการณ์จริงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา ซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย มนุษย์ต่างจากสัตว์ที่มีพัฒนาการทางจิตวิญญาณ (Spiritual development) ความเป็นมนุษย์อยู่ที่พัฒนาการทางจิตวิญญาณ วิกฤตการณ์ของมนุษย์เกิดจากการทอดทิ้งมิติทางจิตวิญญาณ เหลือแต่มิติทางวัตถุจึงพากันวิกฤตทั้งโลก การศึกษาสมัยใหม่ที่จะพามนุษย์รอดจากวิกฤตการณ์ ต้องไปให้ถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณ เพราะจิตวิญญาณอยู่ในชีวิตมนุษย์ การเรียนที่เอาชีวิตเป็นตัวตั้งจะทำให้ค้นพบมิติทางจิตวิญญาณ

ในการเรียนการสอนแบบเอาชีวิตเป็นตัวตั้งนี้ ควรจะเปลี่ยนบทบาทจากการต้องท่องบ่นเนื้อหาวิชามาถ่ายทอดให้นักเรียนฟัง เป็นผู้ให้ความรัก ความสนใจในชีวิตของนักเรียนแต่ละคน

จัดประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ร่วมเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในสถานการณ์จริง รู้ศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคน และส่งเสริมให้นักเรียนได้นำศักยภาพนั้นมาใช้ ชื่อนี้ นักเรียนอาจไม่รู้ตัวเองแต่ครูรู้ นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพตามความถนัดของตนจะมีความสุขอย่างยิ่งและรักครูอย่างยิ่ง นักเรียนแต่ละชั้นจะมีครูอันหลากหลาย เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปิน ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ครูในสถานการณ์จริงจะไม่โดดเดี่ยว แต่มีเพื่อนครูหลากหลายจำนวนมาก ครูจะมีความสุขในการเรียนการสอนแบบนี้และเก่งวันเก่งคืน รวมทั้งเปลี่ยนความรู้สึกรักคิดใหม่ ประสิทธิภาพและมิตรภาพอันไพศาล เพราะการเรียนการสอนแบบนี้เป็นกระบวนการอันละเอียดของความเป็นมนุษย์ ซึ่งรวมเอาประชาธิปไตยและธรรมะเข้ามาในกระบวนการนี้ด้วย ชีวิตของครูจึงเปลี่ยนไป นำไปสู่ความสุขและความสร้างสรรค์อย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เหมาะสม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้านทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา ให้กับเด็กต่อไปในอนาคต

บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้

พ่อแม่สามารถสนับสนุนการพัฒนาของลูกได้ด้วยการทำสิ่งที่พ่อแม่ทำได้ดีที่สุด นั่นคือ การให้ความรัก ใช้เวลาอยู่กับลูก คุยกับลูก เล่นกับลูก ดูแลสุขภาพ และความปลอดภัยเพียงเท่านี้ พ่อแม่ก็สามารถกระตุ้นการเรียนรู้เติบโตและพัฒนาการทุก ๆ ด้านของลูกได้แล้ว โดยได้แบ่งบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองออกได้ (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2543 : 32) ดังนี้

1. ที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง นอกจากมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโตตามวัยแล้วยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมให้ลูกเข้าสู่สังคมภายนอกได้อย่างมั่นใจ การเตรียมตัวลูกให้พร้อมตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้อย่างมั่นคงให้แก่ลูกก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนที่ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ให้พัฒนาในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองควรตระหนักเสมอว่าไม่ควรทิ้งภาระการเลี้ยงดูลูกทั้งหมดให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องคำนึงถึงสิทธิของลูก ซึ่งหมายถึงประโยชน์ของลูกเป็นอันดับแรก ต้องพิจารณา

ใคร่ตรงถึงความถูกต้องว่าผลที่เกิดขึ้นใด ๆ ก็ตามเป็นประโยชน์แก่ลูกอย่างแท้จริง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องรู้จักปรับวิธีการเลี้ยงลูกให้เข้ากับพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัย ต้องเอาใจใส่ ดูแล พฤติกรรม ให้ความสนใจ เข้าใจความพร้อม เปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบตัวเอง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และให้ สามารถคิดเป็นแก้ปัญหาได้ นอกจากนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องปฏิรูปตนเองทั้งในแง่ทัศนคติ และเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ลูก ไม่ควรคาดหวังในตัวลูกมากเกินไป เพราะจะสร้างความกดดันให้ลูก ควรส่งเสริม ให้ลูกได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2. ที่โรงเรียน โรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเรียนรู้ เพราะโรงเรียนเป็น สถานที่ที่พัฒนาความรู้ พัฒนาทักษะและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในทุกด้านของเด็กให้มีความ ต่อเนื่องเชื่อมโยงจากครอบครัวขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร จะต้อง มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ กล่าวคือพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องมีความเข้าใจนโยบาย กฎระเบียบ การเรียนการสอนของโรงเรียน และการประเมินผลความสำเร็จต่าง ๆ ของลูก ควรพบ ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกระหว่างอยู่ที่บ้านและโรงเรียน ความเอาใจใส่ ของพ่อแม่ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยดูแลความประพฤติและการเรียน รวมทั้งการ ป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนของลูกนั้น ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทั้งในระดับห้องเรียนระดับ ชั้นเรียน และระดับโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอน เป็นครูช่วยสอน ฝึกทักษะวิชาชีพต่าง ๆ และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากนั้นการจัดการศึกษา ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทและมี ส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียนและโรงเรียน โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและให้ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินและมีส่วนร่วม ในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

3. แหล่งเรียนรู้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ของลูกได้ทุกเวลา ทุก สถานที่ ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้แก่ลูก โดยพาลูก เพื่อน ๆ ของลูก และกลุ่ม พ่อแม่ของเพื่อนลูกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจาก สภาพแวดล้อมที่ได้พบเห็น ทำให้ทุกคนได้รับบรรยากาศที่มีความรู้ ความสุข และสนุกสนาน ทำให้ สลายสัมพันธ์พ่อแม่ลูกมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากโรงเรียนไปสู่ บ้านและจากบ้านมายังโรงเรียน กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัด

ประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดี

สำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธี เช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น ป้ายติดประกาศ วารสาร ข่าวสาร ตู้รับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครช่วยงานครูในโรงเรียน เช่น เล่านิทาน ร้องเพลง และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตเด็ก บันทึกพัฒนาการและอื่น ๆ อีกมากมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับครูเป็นอย่างยิ่ง

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2521 : 21) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะได้รับรู้ผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้ไม่มีความรับผิดชอบในการกิจของโรงเรียนเต็มที่ก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนเป็นขั้นสุดท้าย

บทบาทของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญมากในการจัดสวัสดิศึกษาให้กับโรงเรียนอนุบาล (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2543 : 34) ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ครู ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง เปลี่ยนความคิดของตนเองจากผู้บอกมาร่วมเรียนรู้กับเด็ก บทบาทหน้าที่ของครูคือ ผู้ออกแบบการสอน วางแผนร่วมกับเด็ก สร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและรู้จัก สร้างสถานการณ์ ใช้เทคนิควิธีกระตุ้นให้เด็กฝึกหัด วิเคราะห์รู้จักศึกษา ค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองในทัศนะของพ่อแม่ ผู้ปกครองเห็นว่าคุณภาพของครูยังไม่เป็นที่พอใจ ควรพิจารณาและทบทวนมาตรฐานการผลิตครูให้มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบในวิชาชีพมากขึ้น และมีมาตรการติดตามประเมินผลคุณภาพครู รวมทั้งมาตรการลงโทษครูที่ทำผิด นอกจากนี้ครูและผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และวิชาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

2. ผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสและให้สิทธิแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความสามารถของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้เข้าใจรับทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค การติดตามประเมินผลการเรียนการสอน และการรายงานการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งการสร้างส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มีการรวมกลุ่มเป็นชมรมเครือข่าย โดยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางประสานงาน

สร้างบรรยากาศ เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่เครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครอง

ยุทธศาสตร์การสร้างแสวงหาและขยายเครือข่ายแกนนำพ่อแม่ ผู้ปกครองปฏิรูปการเรียนรู้

การมีส่วนร่วมปฏิรูปการศึกษาให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ควรใช้ยุทธศาสตร์ดำเนินงาน (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2543 : 35) ดังนี้

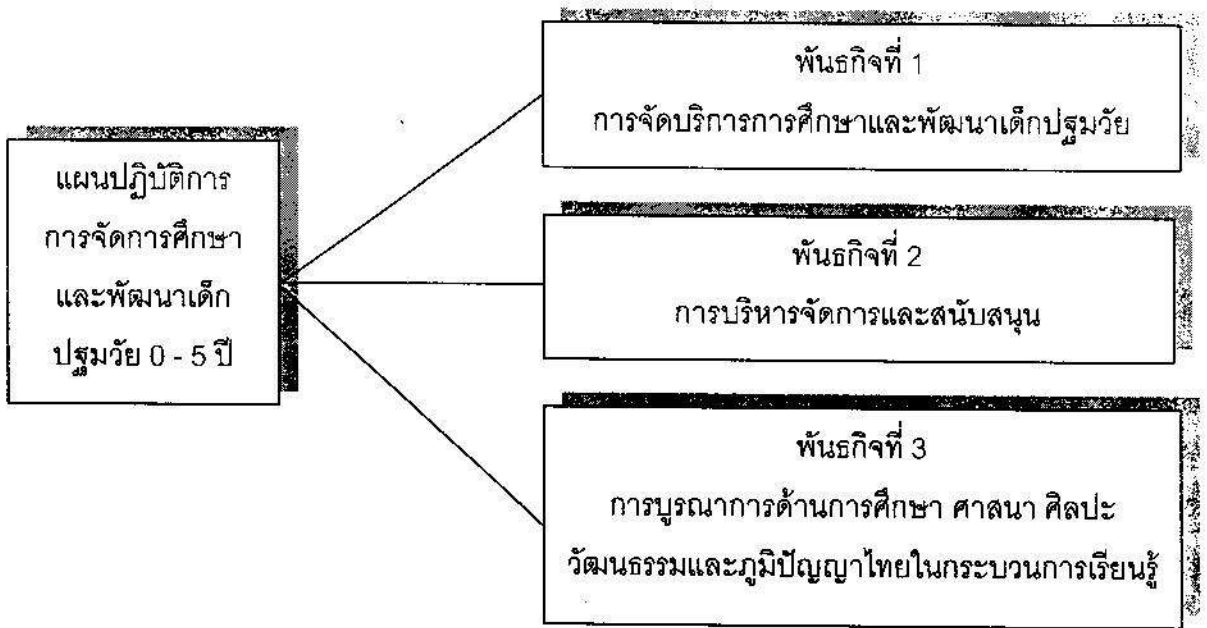
1. การสร้างกลไกเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง การสร้างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ยึดหลักความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำเป็นสำคัญ ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย การดำเนินงานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำหรับกิจกรรมเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรจัดเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. การแสวงหาเครือข่าย แกนนำ แสวงหาพ่อแม่ ผู้ปกครองจากบุคคลในสังคมหลากหลายสาขาวิชาชีพ เช่น นักการเมือง สื่อมวลชน นักเขียน ตำรวจ จิตแพทย์ ผู้บริหารระดับสูง นักวางแผน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ให้มาร่วมเป็นเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง แกนนำเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ

3. การขยายเครือข่ายแกนนำ ควรใช้วิธีขยายเป็นกลุ่มเครือข่าย โดยการสำรวจข้อมูลรายละเอียดของเครือข่ายที่มีอยู่ แล้วแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกันเดียวกัน หรือแบ่งตามความเชี่ยวชาญและความสนใจตามศักยภาพของบุคคล เพื่อให้รวมตัวกันดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้อย่างกว้างขวาง ส่วนเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียนนั้น ควรรวมตัวกันเป็นสมาคม / ชมรมเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน อาจจะเริ่มจากกลุ่มเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ระดับห้อง ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน จากนั้นจึงขยายออกไปนอกโรงเรียน ไปร่วมกับเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองโรงเรียนอื่น ๆ สร้างให้เป็นกลุ่มเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ซึ่งจะทำได้สามารถขยายเครือข่ายได้อย่างกว้างขวาง

4. การจัดตั้งองค์กรเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองปฏิรูปการเรียนรู้ เครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรพิจารณาจัดตั้งองค์กรเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ขึ้นในรูปของคณะกรรมการสมาคม / ชมรม หรือสภาเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อให้มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบมีอิสระและคล่องตัว โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ทำหน้าที่ในการประสานงานให้ข้อมูลส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถมีการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ให้สภาเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองสร้างพลังในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แผนปฏิบัติการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย 0 - 5 ปี แบ่งแผนการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ส่วน คือ พันธกิจที่ 1 การจัดบริการการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเน้นการพัฒนาการเกี่ยวกับตัวเด็กทั้ง 4 ด้าน พันธกิจที่ 2 การบริหารจัดการและสนับสนุนเป็นส่วนของผู้บริหารจัดการการศึกษามีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการและพัฒนาเด็กปฐมวัย และ พันธกิจที่ 3 การบูรณาการด้านการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยในกระบวนการเรียนรู้ จะเน้นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ทุกด้านในสังคมไทย ดังแผนภูมิที่ปรากฏต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 การศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) Early childhood

ที่มา : ทองคุณ หงส์พันธุ์ 2545 : 2

การสร้างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียนนั้น โรงเรียนและผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญร่วมมือกันในการสร้างเครือข่าย เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายการดำเนินงานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ร่วมกันจัดบริการการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุนพัฒนางานในโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นภาพรณ อุณากุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิภาพศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยมีสวัสดิภาพของ รถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

ฉันทนา เปียทอง (2541) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชน เขตดอนเมือง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้บริการของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของเด็ก ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เด็กอ่านออกเขียนได้ และการคิดคำนวณเป็นลักษณะและวิธีดำเนินการของโรงเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน และโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นอนุบาล รวมทั้งโรงเรียนที่มีการเก็บค่าเรียนไม่สูง

สายชน หมวกเหล็ก (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุด คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ
2. ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้
3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหาร อาหาร และสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันสะอาด ถูกหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
4. ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยให้แบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
5. ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่มีความสะดวกในการเดินทางรับ – ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่นเสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง

บุญประคอง ไหมเขียว (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่า ในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครองพิจารณาเรื่องที่สำคัญดังนี้ คือ อาคารและห้องเรียนที่มั่นคง

แข็งแรงและปลอดภัย โรงเรียนเน้นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ดี และโรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและปลอดภัยจากสารเจือปนให้แก่เด็ก

เยาวันช ทานาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ผลวิจัยสรุปได้ว่า ความต้องการของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการต้องการอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการระดับปานกลาง และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ แต่ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ลอว์เรนซ์ (Lawrence K. Frank 1968 : 436) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเจริญงอกงามและการพัฒนามนุษย์ พบว่า การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กนั้นมีสมรรถภาพในการใช้ประสาทสัมผัสอย่างมาก เขาจะเรียนรู้ได้มิใช่แค่การมอง แต่ได้จากการเห็น มิใช่แค่การได้ยินแต่จากการฟัง มิใช่แค่การสัมผัสแต่จากการได้รู้สึก และมิใช่แค่การยึดแต่จากการได้ถือ เด็กจะรู้รสของสิ่งที่เข้าปากของเขา รู้กลิ่น ถ้าได้เข้าไปอยู่ด้วย เด็ก ๆ สามารถทำได้ ถ้าไม่ฝึกฝนการ บาดเจ็บหรือถูกสกัดกั้น เด็กจะได้รับประสบการณ์หลากหลายอย่างจากการได้เล่นอย่างสม่ำเสมอ เพราะการเล่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ให้คุณประโยชน์อย่างมหาศาล และอย่างมั่นคงถาวรตลอดวงจรของชีวิตมนุษย์

เฟลด์แมน (Feldman 1971) ได้ทำการสำรวจหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลในซาน ดิเอโก แคลิฟอร์เนีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาล เขตซานดิเอโก รัฐแคลิฟอร์เนีย เพื่อให้ทราบว่าการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ในโรงเรียนอนุบาลมีอะไรบ้าง และโรงเรียนควรจะมีส่วนร่วมอย่างไร ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียน 45 แห่งเป็นเจ้าของโรงเรียนเอง อีก 27 แห่งเป็นผู้บริหารที่ได้รับการว่าจ้างมา เด็กในโรงเรียนเป็นเด็กมาจากครอบครัวชั้นกลางประมาณ 4,000 คน มีครูทั้งหมดประมาณ 400 คน การสอนแต่ละวิชาใช้เวลาประมาณ 20 นาทีต่อกิจกรรม ทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาอนุบาลคือ ทฤษฎีของโฟรเบล (Froebel) แมคมิลแลน (McMillan) มอนเตสซอรี (Montessori) และเปียร์เจต์ (Piaget) โดยมีเป้าหมายในการจัด คือ ต้องการให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มที่

ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กในยุคปัจจุบัน

แคปแลน (Caplan 1973) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อของเด็กเล็กถึง 2 เรื่อง พบว่า ถ้าหากเด็กไม่ได้ทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อตั้งแต่ในวัยเด็กตอนต้นแล้ว อาจส่งผลให้สมองไม่ได้รับการกระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มที่ การวิจัยของเขามุ่งศึกษาเรื่องการสอนให้เด็กรู้จักเรื่อง “ซ้าย” และ “ขวา” และเรื่องทิศทาง คือ บน ล่าง หลัง และอื่น ๆ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ผลจากการศึกษา เด็กได้ทำกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่อยู่อย่างต่อเนื่อง จะพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และยังพัฒนาการเรียนรู้อย่างรวดเร็วด้วย

ปีเตอร์ (Peter 1978) ได้ศึกษาวิจัยถึงพัฒนาการของเด็กแรกเริ่มในประเทศเปรู ผลการวิจัยพบว่า การให้การศึกษากับเด็กเล็กไม่ค่อยได้ผลเต็มที่นัก เนื่องจากหลักสูตรไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้ด้วย กลยุทธ์ที่ดีในการสอนเด็กก็คือ ต้องรู้ว่าธรรมชาติของเด็กวัยนี้ต้องการอะไร ประสบการณ์ที่ได้มาที่บ้านของแต่ละคนมีอะไรบ้าง การให้การศึกษากับเด็กจึงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การ์เซีย (Garcia 1986) ได้ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปรูตริกกัน ผลของการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม และภูมิใจในการเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียนและมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

บลูม (Bloom 1964) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของมนุษย์ พบว่า ระยะ 4 ปีแรก สติปัญญาของเด็กได้รับการหล่อหลอมไปแล้วประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเด็กอายุถึง 6 ปี พร้อมทั้งจะเข้าโรงเรียนได้ สติปัญญาก็จะได้รับการหล่อหลอมไปแล้วถึงร้อยละ 75 ถ้านับแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 30 ก่อนที่จะมีอายุ 6 ปี จึงเห็นได้ว่าในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตเด็กนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน

แคลนดินิน แดมโบร์วอร์น ฮาเวิร์ด และลาโรเช่ (Clandinin Dhamborvorn, Howard and Laroque อ้างถึงใน นกนตร ธรรมบวร 2540 : 136) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนการสอนและการประเมินผลของเด็ก ถ้าผู้ปกครองเข้าใจรูปแบบและวิธีการประเมินผลที่

โรงเรียนให้ ผู้ปกครองจะมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้ให้ ผู้ปกครองท่านอื่น ๆ ทราบต่อไป

เฮนเดอร์สันและเบอร์ลา (Henderson & Berla อ้างถึงใน อภิญา เวชชัย 2544 : 10) ที่ศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน จำนวน 66 คน พบว่า การที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียน ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลาย ประการ คือ

1. คะแนนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน
4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูง และในกลุ่ม ครูของโรงเรียน
5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น
6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

โดยสรุป ในการศึกษาผลงานวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อม ในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาและให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้ หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลเอกชนควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กในยุค ปัจจุบัน และโรงเรียนควรเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับโรงเรียน และให้ผู้ปกครองได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตได้เหมาะสมกับวัย โดยจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสถาบัน โดยมุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในพัฒนาการเด็กที่ต้องการให้โรงเรียนจัดให้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาลระดับอนุบาล 1 - 3 ปีการศึกษา 2546 จำนวนรวมทั้งสิ้น 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน แบบสอบถามแบ่งได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยแบ่งระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเที่ยงเชิงเนื้อหา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองกับ

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีไขกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ของโรงเรียนอนุบาลเสริมปัญญาพุดตาน โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) จากการตรวจสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา เท่ากับ 0.94 แสดงว่าเครื่องมือหรือแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์สูง

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย

2. ทำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมทั้งแนบแบบสอบถามให้ผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นเรียน คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2546 จำนวน 140 ฉบับ และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมดครบทุกฉบับ

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสำรวจความต้องการ ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

แบบสำรวจความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างความต้องการของผู้ปกครองกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยค่า IOC (Index of

Congruent) โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ (สุวิมล ติรภานันท์ 2546 : 143 - 144)

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน ความแปรปรวนแต่ละข้อของเครื่องมือวัด

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของผู้ปกครอง ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

2.1 ร้อยละและค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้วิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้ปกครอง

ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ใช้สูตรดังนี้ (มัลลิกา บุญนาค 2539 : 73)

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยประชากร

$\sum X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มประชากร

2.2 การแปลค่าระดับความต้องการ ได้ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสูตร 2542 : 204)

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์กระจายของ

ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและค่ากระจายของข้อมูล ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ) มีสูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ 2541 : 64)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ X_i แทน คะแนนแต่ละตัว (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, N$)

μ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มประชากร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสถาบันมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียน วุฒิการศึกษาสูงสุด รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน		
1.1 บิดา	52	37.14
1.2 มารดา	75	53.57
1.3 พี่สาว	3	2.14
1.4 ป้า น้า	6	4.29
1.5 ปู่ ย่า ยาย	4	2.86
รวม	140	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
2.1 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	25	17.86
2.2 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	45	32.14
2.3 อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	31	22.14
2.4 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	35	25.00
2.5 สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.86
รวม	140	100.00
3. รายได้		
3.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	32	22.86
3.2 10,001 – 20,000 บาท	60	42.86
3.3 20,001 – 30,000 บาท	25	17.85
3.4 มากกว่า 30,000 บาท	23	16.43
รวม	140	100.00
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ	11	7.86
4.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	4.28
4.3 พนักงานบริษัท	39	27.86
4.4 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	49	35.00
4.5 รับจ้าง	25	17.86
4.6 ครูโรงเรียนเอกชน	2	1.43
4.7 แม่บ้าน	8	5.71
รวม	140	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมารดา 75 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 และเป็นบิดา 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 วุฒิการศึกษาสูงสุดจบระดับ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาจบระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และจบการศึกษาระดับ อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 31 คน คิดเป็น

ร้อยละ 22.14 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และมีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 17.85 ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86 และมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน เสริมปัญญาอนุบาล

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังตารางที่ 2 - 6

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของผู้ปกครองในภาพรวม
ทั้ง 4 ด้าน

การพัฒนากการ			ระดับ
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	4.09	.53	มาก
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	4.05	.55	มาก
3. พัฒนาการด้านสังคม	3.99	.52	มาก
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	4.20	.60	มาก
รวม	4.08	.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08, \sigma = .49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการในพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงกว่าทุกด้าน ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .60$) รองลงมามีความต้องการในพัฒนาการด้านร่างกาย ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = .53$) ความต้องการในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในระดับมาก ($\mu = 4.05, \sigma = .55$) และมีความต้องการพัฒนาการด้านสังคม ในระดับมาก ($\mu = 3.99, \sigma = .52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง
จำแนกเป็นรายข้อในการพัฒนาการด้านร่างกาย

การพัฒนาการ	μ	σ	ระดับ
1. การใช้กล้ามเนื้อประสานสัมพันธ์กันได้ดี เช่น เดิน หรือ วิ่งได้อย่างคล่องแคล่ว	3.96	.74	มาก
2. สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพและวัย เช่น จับช้อนกินข้าว ยกแก้วน้ำดื่มเองได้	4.11	.79	มาก
3. เล่นกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ หรือเต้นประกอบเพลงได้	3.95	.77	มาก
4. มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	4.12	.79	มาก
5. สามารถวาดรูปเหลี่ยม หรือวาดรูปที่มีความซับซ้อนได้ดีขึ้น	3.92	.81	มาก
6. สามารถใช้กล้ามเนื้อ(นิ้วมือ) ได้ ดี เช่น ตีตะกวด หรือผูกเชือก รองเท้าได้ด้วยตนเอง	3.99	.83	มาก
7. รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระทบ กระแทกหรือหกล้ม	4.34	.82	มาก
8. ปลุกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพ อนามัยของตนเอง เช่น แปรงฟัน การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังออก จากห้องน้ำ	4.44	.77	มาก
9. รู้จักเวลาพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ	4.10	.75	มาก
10. สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างดี เช่น วิ่งแล้วหยุดเองได้โดยไม่หกล้ม	4.03	.86	มาก
รวม	4.09	.53	มาก

จากตารางที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในพัฒนาการ
ด้านร่างกาย พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$, $\sigma = .53$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปลุกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง เช่น
แปรงฟัน การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร หรือออกจากห้องน้ำ มีความต้องการในระดับมาก ($\mu =$
4.44, $\sigma = .77$) รองลงมา รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระทบกระแทก
หรือหกล้ม มีความต้องการในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = .82$) และต้องการให้มีน้ำหนักและส่วนสูง
ตามเกณฑ์ ในระดับต้องการมาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = .79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง
จำแนกเป็นรายชื่อในการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

การพัฒนาการ	μ	σ	ระดับ
1. รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่ร้องไห้โยเยวายหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	4.21	.89	มาก
2. มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง	4.34	.74	มาก
3. ใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย	4.51	.69	มากที่สุด
4. สามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง และกติกาในการเล่น	3.64	.85	มาก
5. มีความรู้สึกพอใจ ดีใจ และเสียใจกับคำพูดของผู้อื่น	3.86	.79	มาก
6. มีความมั่นใจในตนเองสูง	4.15	.86	มาก
7. ชอบแสดงออก และทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้ใหญ่ชม	4.08	.82	มาก
8. มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบ เช่น ทำการบ้านด้วยตนเอง หรือทำงานตามที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำได้	4.24	.92	มาก
9. เริ่มมีพฤติกรรมการเล่นแบบบุคคลอื่น ๆ เช่น แสดงท่าทางหรือแต่งตัวเลียนแบบพ่อ แม่ หรือ พี่น้องที่อยู่ใกล้ตัว	3.32	.96	ปานกลาง
10. มีความรู้สึกสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	4.15	.76	มาก
รวม	4.05	.55	มาก

จากตารางที่ 4 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการโดยภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = .55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้เด็กใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = .69$) รองลงมาต้องการให้มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = .74$) และรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่ร้องไห้โยเยวายหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล มีความต้องการในระดับมาก ($\mu = 4.21$, $\sigma = .89$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง
จำแนกเป็นรายข้อในการพัฒนาการด้านสังคม

การพัฒนาการ	μ	σ	ระดับ
1. มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	4.45	.67	มาก
2. มีความสนใจบุคคลอื่น หรือซักถามเรื่องของคนอื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น	3.53	.88	มาก
3. พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอก	4.24	.69	มาก
4. มีความสนใจเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทางสื่อ เช่น ข่าวทาง ทีวี วิทย์ หนังสือพิมพ์	4.09	.79	มาก
5. รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ หรือขอโทษเมื่อทำผิด	4.24	.79	มาก
6. ทำกิจกรรมและเล่นร่วมกับกลุ่มเพื่อน	3.86	.82	มาก
7. เล่นเป็นกลุ่มในเพศเดียวกัน และรู้จักจับกลุ่มคุยกัน	3.45	.87	มาก
8. รู้จักเอาใจใส่เพื่อน ๆ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด	4.12	.70	มาก
9. รู้เลือกจักดูละคร หรือภาพยนตร์ที่ตนเองพอใจ	3.69	.88	มาก
10. มีความสนใจ รู้จักและจดจำชื่อตำแหน่ง สถานที่ตั้งของ สถานที่สำคัญ ๆ ได้	4.24	.75	มาก
รวม	3.99	.52	มาก

จากตารางที่ 5 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในพัฒนาการด้านสังคม พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$, $\sigma = .52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = .67$) รองลงอยู่ในระดับเท่ากันคือ เมื่อพบผู้ใหญ่รู้จักไหว้โดยไม่ต้องบอก ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = .69$) ($\mu = 4.24$, $\sigma = .79$) รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่หรือขอโทษเมื่อทำผิด และมีความสนใจ รู้จักและจดจำชื่อตำแหน่ง สถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ๆ ได้ ($\mu = 4.24$, $\sigma = .75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครอง
จำแนกเป็นรายชื่อในการพัฒนาการด้านสติปัญญา

การพัฒนาการ	μ	σ	ระดับ
1. สามารถจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ ตามลักษณะความเหมือน หรือความแตกต่างได้	4.29	.78	มาก
2. สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย	4.43	.70	มาก
3. สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษ	4.31	.78	มาก
4. สามารถนับและเรียงลำดับค่าตัวเลข	4.20	.75	มาก
5. สามารถบอกความแตกต่างของกลิ่นสี เสียง รส รูปร่าง	4.13	.81	มาก
6. สนทนาได้ตอบ และเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้	4.47	.73	มาก
7. บอกชื่อ นามสกุล อายุตนเองได้	4.04	.85	มาก
8. รู้จักซักถามสิ่งที่สนใจ หรืออยากรู้ อยากเห็นสิ่งที่อยู่รอบตัว	4.16	.82	มาก
9. สามารถเปิด - ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่เป็นอันตรายได้ เช่น พัดลม โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์	4.07	.93	มาก
10. สร้างผลงานศิลปะตามความคิดของตนเองได้	3.99	.86	มาก
รวม	4.20	.60	มาก

จากตารางที่ 6 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในพัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการโดยภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนสนทนาได้ตอบและเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้ ในระดับมาก ($\mu = 4.47$, $\sigma = .73$) รองลงมาสามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = .70$) และสามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษ ($\mu = 4.31$, $\sigma = .78$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนจัดเพิ่มในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

ตารางที่ 7 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับที่
1. เน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	112	1
2. เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่ไปกับวิชาการ	80	2
3. เน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณได้คล่อง	76	3
4. การเตรียมความพร้อมเพื่อสอบเข้าเรียนต่อ ป.1 เช่น การนำหนังสือเตรียมสอบเข้า ป.1 มาสอนนักเรียน	61	4

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็กในเรื่อง เน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รองลงมาต้องการให้ เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่ไปกับวิชาการ เน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณได้คล่อง และการเตรียมความพร้อมเพื่อเรียนต่อประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น การนำ หนังสือเตรียมสอบเข้า ประถมศึกษาปีที่ 1 มาสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็ก
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับที่
1. ทักษะการอ่านออก เขียนได้	124	1
2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	98	2
3. ทักษะการคิดคำนวณทักษะ	95	3
4. ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง	94	4
5. ทักษะในการใช้เหตุผล	78	5
6. ทักษะการพูดติดต่อกับผู้อื่น	67	6
7. ทักษะเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและสมรรถภาพของร่างกาย	63	7

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ รองลงมา ต้องการให้พัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และต้องการให้พัฒนาทักษะการคิดคำนวณ ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับที่
1. เดือนละ 1 ครั้ง	68	1
2. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	28	2
3. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	22	3
4. ภาคเรียนละ 2 ครั้ง	22	3

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมา ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และภาคเรียนละ 1 ครั้ง ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 10 กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับที่
1. ร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา	99	1
2. เป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี ประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน	44	2
3. ร่วมสอนการออกกำลังกาย	27	3

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ต้องการมีส่วนร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา รองลงมา ต้องการเป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี ประดิษฐ์ สิ่งของต่าง ๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน และร่วมสอนการออกกำลังกาย ตามลำดับ

วณ
๑๖.๑๐๖
๕๕๓๗
๘๕๕
๓.๘

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

00197567

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับที่
1. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง	11	1
2. ต้องการให้ทางโรงเรียนกวดขันเรื่องมารยาทในการพูด อบรมให้เด็ก รู้จักใช้เหตุผล รู้จักช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน	8	2
3. ต้องการให้ทางโรงเรียนส่งจดหมายแจ้งผลการเรียน และความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กขณะอยู่ที่บ้าน	8	2
4. ต้องการให้เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และควรสอบถามความสามารถของเด็กจากผู้ปกครองเพื่อตั้งความสามารถของเด็กให้มีพัฒนาการได้สมบูรณ์	7	4
5. ต้องการให้ทางโรงเรียนเน้นการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานภาษาก่อนเข้าเรียนต่อในชั้น ป. 1 และกวดขันเรื่องและการอ่านหนังสือ	6	5
6. ต้องการให้ทางโรงเรียนโดยเปิดสอนในระดับประถมศึกษา	5	6

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ปกครองได้เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง รองลงมา ต้องการให้ทางโรงเรียนกวดขันเรื่องมารยาทในการพูด อบรมให้เด็กรู้จักใช้เหตุผล รู้จักช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน ต้องการให้ทางโรงเรียนส่งจดหมายแจ้งผลการเรียน และความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กขณะอยู่ที่บ้าน และ ต้องการให้เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และควรสอบถามความสามารถของเด็กจากผู้ปกครองเพื่อตั้งความสามารถของเด็กให้มีพัฒนาการได้สมบูรณ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยแยกการพัฒนาเป็นรายด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล จำนวนทั้งสิ้น 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็นพัฒนาการ 5 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. หาค่าความถี่ และค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปผู้ปกครอง
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ เกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการปานกลาง ต้องการน้อย และต้องการน้อยที่สุด

3. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างความต้องการของผู้ปกครองกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยค่า IOC (Index of Congruenc) โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาลส่วนมาก คือ มารดา วุฒิการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า รายได้โดยรวมของครอบครัว อยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท และอาชีพของผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว

2. ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงกว่าทุกด้าน รองลงมามีความต้องการพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการในเรื่องการปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพ อนามัยของตนเอง เช่น แปรงฟัน การล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือหลังออกจากห้องน้ำสูงกว่าทุกด้าน รองลงมา รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระแทกกระแทกหรือหกล้ม และต้องการให้ มี น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ตามลำดับ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการในเรื่องการใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย

มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาต้องการให้มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง และรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่ร้องไห้ไว้วางใจ หรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล ตามลำดับ

2.3 พัฒนาการด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีความต้องการสูงกว่าทุกข้อ รองลงมาต้องการให้เด็กพบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ โดยไม่ต้องบอก รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ และมีความสนใจรู้จักจดจำชื่อตำแหน่ง สถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ตามลำดับ

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กได้ตอบ และเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้ สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย และสามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก โดยเน้นการพัฒนาเด็กในการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่ไปกับวิชาการ ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กมีทักษะการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองต้องการให้มีการประเมินเดือนละ 1 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ต้องการมีส่วนร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง ต้องการให้ทางโรงเรียนส่งจดหมายแจ้งผลการเรียนและความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล มีประเด็นที่ควรจะได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านร่างกาย จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการในเรื่องการปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพ อนามัยของตนเอง เช่น การแปรงฟัน การล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือหลังออกจากห้องน้ำ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการรักษาสุขภาพอนามัย ๆ สอดคล้องกับ ทิศนา แหมมณี และคณะ (2536 : 247) ได้กล่าวถึง หลักการในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย การรับประทานอาหารกลางวันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กไปพร้อม ๆ

กับการฝึกสุนัขในการกินให้แก่เด็ก โดยการจัดให้เด็กรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ฝึกให้เด็ก รู้จักล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร การแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร การเตรียมสถานที่ และเครื่องใช้ และเก็บกวาดทำความสะอาดไปพร้อม ๆ กับการให้ความรู้ และสอดแทรกค่านิยมที่ ถูกต้องเกี่ยวกับอาหาร มารยาทในการรับประทานอาหาร และมีการประกอบอาหารโดยผู้มีความรู้ ทางด้านโภชนาการให้แก่เด็กในศูนย์

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก ให้มีพัฒนาการในเรื่องการใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่น และรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากผู้ปกครองซึ่งอาจหมายถึงพ่อ แม่ หรือบุคคลที่เลี้ยงดูเด็ก อันเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด กับตัวเด็กมากที่สุดเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กว่ามี ผลกระทบอย่างต่อเนื่องกับตัวเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้น หากเด็กในวัยนี้ได้รับการอบรม ฝึกฝน และมีคน เอาใจใส่กล่อมเกล่าอารมณ์ และจิตใจให้แจ่มใส ร่าเริงรู้จักใช้เหตุผล รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง สอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 57 – 60) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็ก วัยนี้มักเป็นไปอย่างเปิดเผย การแสดงอารมณ์ของเด็กมักจะเกิดขึ้นอย่างปุบปับ กะทันหัน แต่มักจะ เปลี่ยนได้ง่าย อารมณ์ของเด็กวัยนี้โดยทั่วไป คือ ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ ความอิจฉา ริษยา เด็กวัยนี้ยังไม่มีการควบคุมอารมณ์

3. ด้านสังคม จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มี พัฒนาการในเรื่องการมีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ปกครองได้มองการณ์ไกลถึงอนาคตของเด็กว่าเมื่อเด็กเติบโตขึ้นจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข พัฒนาการด้านสังคมนี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะ แก้ปัญหาความขัดแย้ง ความอึดอัด คับข้องใจระหว่างตนเองกับพี่น้องกับเพื่อน ๆ สอดคล้องกับ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 11) ได้กล่าวว่า บุคคลจะต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น และในการส่งเสริมพัฒนาการสังคมในเด็กปฐมวัยนั้น สามารถส่งเสริมโดยการเล่นเพราะเป็น วิธีที่เด็กจะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เด็กเริ่มเรียนรู้กับผู้อื่นมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่นและเด็กจะพยายามทำตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้เมื่ออายุประมาณ 4 ขวบ ในประเด็นนี้ เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนจะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าว ให้เห็นถึง ความสำคัญของพัฒนาการด้านสังคม โดยเฉพาะการเล่นกับเพื่อน ๆ การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ว่ามีความสำคัญมาก เพราะเด็กกำลังอยู่ในวัยที่มีการพัฒนาการเร็วมาก เป็นสิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียนจะต้องให้ความสำคัญด้วย

4. ด้านสติปัญญา จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มี พัฒนาการในเรื่องการสนทนาได้ตอบและเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้ อยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับ ดวงเดือน ศาสตราจารย์ (2529 : 214 - 215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

4.1 เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อกับบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการทางสังคมประกิต (Socialization)

4.2 เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิด และในระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป

4.3 ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริง ๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองในสมอง และทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริง ๆ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 16 - 17) กล่าวถึง การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็ก ก็คือ ให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้ฝึกพูด ฟัง อ่าน ฝึกการเรียงลำดับเรื่องที่เล่า ฝึกความจำ ความเข้าใจ ตลอดจนความกล้าและความเชื่อมั่นในตนเอง

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อมควบคู่กันไปกับวิชาการ ส่งเสริมทักษะการอ่านออก เขียนได้ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กเดือนละ 1 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน คือ การร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา ข้อเสนออื่น ๆ ของผู้ปกครอง คือ การจัดการเรียนการสอนตามแบบที่เป็นอยู่ของโรงเรียนดีแล้ว โดยผู้ปกครองมีความยินดีที่จะให้ร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง สอดคล้องกับ ฉันทนา ภาคบงกช (2521 : 4 - 5) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด สามารถที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก อันได้แก่ความต้องการในการดำรงชีวิต ความต้องการด้านความรัก ความอบอุ่น นอกจากนี้เด็กยังได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กจะเป็น อย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านเป็นสำคัญ ดังนั้นการมีส่วนร่วมโรงเรียนในการเลี้ยงดูและการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจะช่วยพัฒนาเด็ก จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 6 - 9) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้นในสังคม โดยตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อบรมระเบียบสังคมเบื้องต้น ได้แก่ การปลูกฝังคุณลักษณะและอุปนิสัยที่ดี การอบรมมารยาททางสังคม และทัศนคติที่ดีในการดำรงชีวิต ส่งเสริมความสนใจของเด็ก โดยจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวขึ้น จัดเตรียมหนังสือนิทาน อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์ระบายสี เดินทางไป

ทัศนศึกษาเมื่อมีโอกาส ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ผู้ปกครองสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงขึ้น โดยกระตุ้นให้เด็กคิดฝึกแก้ปัญหา เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. พัฒนาการด้านร่างกาย โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพ อนามัยของตนเอง เช่น ฝึกให้เด็กแปรงฟันในเวลากลางวันหลังรับประทานอาหาร และล้างมือก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังการออกจากห้องน้ำโดยทางโรงเรียนควรฝึกให้เด็กปฏิบัติจนเป็นนิสัย จัดให้เด็กได้เล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง หรือการออกกำลังกายตามจังหวะเพลง โดยพร้อมเพรียงกันเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานและการทำงานร่วมกันได้ ด้านโภชนาการทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและครบทั้ง 5 หมู่ เพื่อให้เด็กมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โรงเรียนควรจัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับมารยาท และวินัยในโรงเรียนเพื่อฝึกให้เด็กได้รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมกับผู้อื่น ในโครงการควรสอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและต่อผู้อื่น และรู้จักอดทนในการรอคอยในการทำกิจกรรมร่วมกัน ครูควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มใหญ่ คอยกระตุ้นการเรียนรู้และเสริมแรงโดยการให้กำลังใจ ให้คำชมเชย คอยสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมการทำงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ คุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก

3. พัฒนาการด้านสังคม โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยฝึกให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี แต่อยู่ในขอบเขตโดยมุ่งวินัยในตนเองเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการประพฤติปฏิบัติตน และการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี ให้เด็กได้สร้างกติกาในกลุ่มของตนเอง เช่น การเล่นไม้บล็อกร่วมกันเมื่อเล่นเสร็จแล้วช่วยกันเก็บของเข้าที่ได้ รวมทั้งครูควรมีหน้าที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กได้สามารถเล่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักบุคคลและสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว ทำงานหรือเล่นกับผู้อื่นได้ตามระดับขั้นของพัฒนาการ เข้าใจผู้อื่น ยอมรับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมใกล้ตัว

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทางภาษา เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ และ

ใช้ภาษาเพื่อการแสวงหาความรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทางภาษา ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ทักษะภาษาทั้งการฟัง อ่าน เขียนไปพร้อมกัน โดยไม่แยกฝึกหรือสอนทีละทักษะ ให้เด็กได้มีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก เช่น การเล่า การบอก การอธิบายสนทนา โดยโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กสำรวจ พูดคุย อภิปราย วาดภาพ เล่าเรื่องที่ตนสนใจและมีความหมายต่อตัวเด็ก เล่าข่าว หรือการเล่าเรื่องจากภาพ ครูควรสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็ก เพื่อประเมินพัฒนาการทางสติปัญญา ที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ผู้ปกครองควรจัดให้เด็กมีโอกาสช่วยทำงานบ้านทั่ว ๆ ไป และชักชวนบุตรหลานไปเล่นกีฬาจะช่วยทำให้เด็กได้ออกกำลังกาย และได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม ผู้ปกครองจึงควรทำตนให้เป็นเพื่อนสนิทของลูก มากกว่าเป็นนายที่จะคอยควบคุมและสั่งการให้ทำโน่นทำนี่ พูดคุยกับลูกอย่างสนิทสนมเป็นกันเอง ด้วยความเอ็นดู

3. พัฒนาการด้านสังคม ผู้ปกครองควรพูดคุยกับลูกเป็นประจำ สนทนาซักถามถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ลูกสนใจ พูดคุยกับลูกถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ลูกอาจมีที่โรงเรียน ดูทีวีพร้อมกับลูกแล้วอภิปรายเรื่องข่าวสารที่ดูด้วยกัน

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ผู้ปกครองควรจัดหาหนังสือ เครื่องเขียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูกได้ฝึกอ่านและเขียน พร้อมทั้งอ่านหนังสือ เล่านิทานให้ลูกฟัง พูดคุยกับลูกและฟังลูกคุยทุกครั้งที่มีโอกาสหรือทุกคืนก่อนนอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการหรือความคิดเห็นของกลุ่มประชากร (ผู้ปกครอง) ตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างความต้องการหรือความคิดเห็น

2. ครูและผู้ปกครองบางคนควรทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับระดับพัฒนาของเด็กแต่ละด้านว่าเป็นไปตามอายุหรือไม่ เช่น เด็กวัย 3 ขวบ ควรยืนได้ 1 วินาที เป็นต้น

3. ควรเปลี่ยนรูปแบบการวิจัย จากแบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกต หรือใช้หลายรูปแบบร่วมกัน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั่วถึง

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการวิจัยแบบก่อนและหลังการวิจัย เพื่อสรุปผลหาความแตกต่างของความต้องการต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังการวิจัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์. "มองการศึกษา" เส้นทางที่เท่าเทียมกันของคนไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. "ความสำคัญของการจัดสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน," ในเอกสารการสอนชุด วิชาการจัดการสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน. หน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาใน ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2535.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด, 2542.
- _____. แพทย์หญิงศรีประภา ชัยสินภพ. แนวความคิดการแบ่งตามสภาพจิตใจ อารมณ์ และความต้องการของเด็ก. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2546.
- _____. รายงานการศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2544.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หนังสือการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่าย การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม, 2543 .
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. 2533.
- _____. คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน, 2546. [ออนไลน์]. อ้างถึงได้จาก : <http://www.thaikids.com>.
- _____. เอกสารการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. 2543.
- _____. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัย. 2543.
- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. ปฏิรูปการ เรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

- เครือวัลย์ สุทธานินทร์และคณะ. พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพฯ : ศรีหงส์, 2509.
- จันทวรรณ เทวรักษ์. รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเกมทางการศึกษาในวัย 4 – 5 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536.
- จันทนา เจริญดำรงศ. ความคิดเห็นของบิดามารดาและผู้ปกครอง เด็กอนุบาลโรงเรียนอนุบาลสามเสนที่มีต่อการจัดและดำเนินการศึกษาในระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตกรุงเทพมหานคร : ความต้องการรูปแบบและคุณภาพ. นนทบุรี : สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิธีราช, 2542.
- จันทนา เปียทอง. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอนุบาลโรงเรียนเอกชน เขตดอนเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- จันทนา ภาคบังกช. การเล่นสรรค์สร้าง. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- ชัชวาล เรื่องประพันธ์. สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- ชูลีพร อนุะมาน. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชน จ.สระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2541.
- ดวงใจ ตระกูลช่าง. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการของโรงเรียนอนุบาลแย้มสะอาด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทศนา แหมมณีและคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ทองคุณ หงส์พันธุ์. การศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2545.

- นภาพรรณ อุณากุล. การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน
ในโรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- น้อมฤดี จงพยุหะและคณะ. คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ศึกษาลัมพันธ์, 2518.
- นภเนตร ธรรมบวร. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.
- _____. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. เอกสารประกอบการสอนภาควิชาสถิติศึกษา : วัดผล 302.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2521.
- _____. "แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ," ในหนังสืองานวันสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน 2544. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2544. (อัดสำเนา)
- บุญประคอง ไฉ้เขียว. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลโรงเรียนอนุบาลในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครของกรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- เบญจมา แสงมะลิ. "ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา," ในเอกสาร
การสอนชุดวิชาการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- ปรางทิพย์ ทวีพาณิชย์และคณะ. "การจัดการสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน," ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน หน่วยที่ 8 - 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่วิทยา, 2527.
- พัชรี สอนแก้ว. การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, 2536.

พัฒนา ชัยพงษ์. "การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัย," เอกสารประกอบการบรรยาย ณ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร,
2532.

มัลลิกา บุญนาค. สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. 2539.

เยาวนุช ทานาม. การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ
ศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนสอนภาษาจีน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.

เยาวภา เตชะคุปต์. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.

รุ่ง แก้วแดง. "คำนำ", ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉบับพ่อแม่. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.

_____. วิถีเด็กไทยในสหัสวรรษใหม่. จากคำกล่าวเปิดการสัมมนาวิชาการ วันที่ 22 มกราคม
2543 ณ อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2544.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

วราภรณ์ วิธานธรรม. ความคาดหวังต่อหลักสูตรอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน
โรงเรียนอนุบาลรัฐบาลและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

วราภรณ์ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

วัฒนา พัทธวานิช. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2543.

วิจิตร บุญยะโนตรา. การเจริญเติบโตของเด็ก. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2527.

ศตรม ประจักษ์. การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

ศรีประภา ชัยสินธพ. อารมณ์และความต้องการของเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2546.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. โครงการอบรมคนรักลูก. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2546.

_____. "เลี้ยงลูกเล็กด้วยสาม 'คิว' อารมณ์ ปัญญา แก้ปัญหา," ในหนังสือพิมพ์ข่าวสด.
ประจำวันที่ 31 กรกฎาคม 2545.

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ . เรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้.

กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณาภาลาดพร้าว, 2543.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. นโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2540.

_____. หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

_____. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

_____. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

สายชน หมวกเหล็ก. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

สินีนารถ โพธิ์ทอง. การดำเนินงานบริการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

โสภิตอนงค์ บุญช่วย. สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. "การจัดหลักสูตร," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการ
ศูนย์และ โรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2529.

สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, ม.ป.ป.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2538.

สุวิมล ตีรภานันท์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546 .

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

อมรา ทวีคุณ. การศึกษากิจกรรมพัฒนาบุคลากรโรงเรียนวัดชัยฉิมพลีเพื่อเข้าสู่โรงเรียน
ประกันคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสงขลา
เจ้าพระยา, 2545.

อภิญญา เวชยชัย. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการ
พัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

Bloom, Benjamin S., ed. *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : Cognitive Domain*. New York : David McKay, 1956.

Caplan, Farnk and Therasa Caplan, *The Power of Play*. Garden City, N.Y., Anchor Press, 1973.

Carroll, Herbert Alder. *Mental Hygiene*. New York : Macmillan company, 1949.

Cronbach, Le Joseph. *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1971.

Cottman, J.M. *Teacher and Parents Staff Development to Support a Preschool Screening and Identification Project*. University of Massachusett, 1987.

Cronbach, Lee J. *The dependability of behavioral measurements : Theory of generalizability for scores and profiles*. New York : Willey, 1972.

Clandinin Dhamborvorn, Howard . *Administration Behavior in Education*. New York : harper and Row, 1970.

Erikson, E.H. *Childhood and Society*. New York : Norton, 1956.

Feldman, M.P. *Psychology in the Industrial Environment*. London : Bitten Worth and Co., (Publishers) Ltd., 1971.

Freud, Sigmund. *An Outline of Psychoanalysis*. New York : ortrand, 1949.

Garcia, C.R. "Theoretical Background to a Curriculum Design for Puerto Rican Kindergarten Students," *Dissertatio Abstracts International*. 49 (June 1985) : 3593 – A.

Havighurst, Robert J. *Development Tasks and Education*. New York : David McKay, 1972.

Herlock, Elizaberth. *Child Development*. New York : McGraw – Hill Book Company, 1959.

Henderson, D.B. "A Functional Orquanization of College Student Personnel services," *NASPA JOURNAL*. 8 (1970) : 35 – 37.

Knowles, Asa S. *The international encyclopedia of higher education*. San Fancisco. Colif : Jossey – Bas, 1977.

Frank, Lawrence K., "Play Is Valid," *Childhood Education*, 4 (March, 1968) : 433 – 440.

McGraw, Myrtle Berton. *The Neuromuscular Maturation of the Human Infant*. New York : Columbia University Press, 1959.

- Graham Peter J. and Pamelle Nuttall Nason. "Why Make Teacher Work More Visible to Parents?," *Young Children*. (July 1978) : 85.
- Piaget, J. *Play Dreams and Imitation in Children*. New York : W.W. North & Company Inc, 1962.
- Therstone L.L. "Attitude Can Be Measures," *In Readings in Attitude Theory and Measurment*. Edited by Martin Fishbein. New York : John Wiley and Sone, Inc., 1967.
- Wills, George. "Democratization of Curriculum Evaluation," *Educational Leadership*. 38, 8 (1959) : 630 – 632.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายสนธิรัก	เทพเรณู	ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลเทพศึกษา
2. นายปรีชา	อรุณสวัสดิ์	ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร
3. นางช่อทิพย์	ภู่อารีย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธาราม
4. นางลำเพยพรรณ	เนียมพลอย	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลลำเพยพรรณ
5. ดร. อรชร	กิจทวี	ผู้จัดการโรงเรียนพระแม่มาลีสาธิต

ที่ ศธ บส.0564.07/1/72

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

9 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสนธิรัก เทพเรณู ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลเทพศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวชลิตา แสงโสจรสุข ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ปัจจุบันกำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญา
อนุบาล" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์	กรรมการควบคุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/72

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

9 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อรรช กิจทวี ผู้อำนวยการโรงเรียนพระแม่มาลีสาธิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวชลิตา แสงใสจรสุข ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์	กรรมการควบคุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บล.0564.07/1/72

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุฐจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

9 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายปรีชา อรุณสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ 7 สพท.กทม.1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวชลิตา แสงใสจรูญ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์	กรรมการควบคุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/72

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

9 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางช่อทิพย์ ภู่อารีย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวชลิตา แสงโสจรสุข ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ปัจจุบันกำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญา
อนุบาล" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์	กรรมการควบคุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/72

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

9 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางลำเพยพรรณ เนียมพลอย ผู้อำนวยการโรงเรียนลำเพยพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวชลิตา แสงใสจรจุช ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ปัจจุบันกำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญา
อนุบาล" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์	กรรมการควบคุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีมงคล เทพเรณู	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม เรื่อง
การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างเกี่ยวกับ
ตัวท่านและบุตรหลานของท่านตามความเป็นจริง

1. ท่านเกี่ยวข้องกับเด็กโดยเป็น

- ☐ บิดา
- ☐ มารดา
- ☐ ผู้ปกครอง (กรณีที่เด็กมิได้อยู่กับพ่อแม่) โดยเกี่ยวข้องเป็นของเด็ก
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

- ☐ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า
- ☐ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
- ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
- ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

- ☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท
- ☐ 10,001 – 20,000 บาท
- ☐ 20,001 – 30,000 บาท
- ☐ มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

4. อาชีพของท่านในขณะนี้คือ

- ☐ รับราชการ
- ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ☐ พนักงานบริษัท
- ☐ ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
- ☐ รับจ้าง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย
2. ด้านอารมณ์ จิตใจ
3. ด้านสังคม
4. ด้านสติปัญญา

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า ท่านมีความต้องการในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้ใช้กล้ามเนื้อประสานสัมพันธ์กันอย่างดี เช่น เดินหรือวิ่งได้อย่างคล่องแคล่ว					
2	สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพและวัย เช่น จับช้อนกินข้าว ยกแก้วน้ำดื่มเองได้					
3	เล่นกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะหรือเต้นประกอบเพลงได้					
4	มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์					
5	สามารถวาดรูปเหลี่ยมหรือรูปที่มีความซับซ้อนได้ดี					
6	สามารถใช้กล้ามเนื้อเล็ก(นิ้วมือ)ได้ดี เช่น ตัดกระดาษ หรือผูกเชือกกรองเท้าได้ด้วยตนเอง					
7	รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเอง ไม่ให้ถูกกระทบกระแทกหรือหกล้ม					
8	ปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง เช่น แปรงฟัน การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังออกจากห้องน้ำ					
9	รู้จักเวลาพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ					
10	สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างดี เช่น วิ่งแล้วหยุดเองได้โดยไม่หกล้ม					

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง เช่น ไม่ร้องไห้โวยวายหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล					
2	มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง					
3	ใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมกับวัย					
4	สามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง และกติกาในการเล่น					
5	มีความรู้สึกพอใจ ดีใจและเสียใจกับคำพูดของผู้อื่น					
6	มีความมั่นใจในตนเองสูง					
7	ชอบแสดงออกและทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้ใหญ่ชม					
8	มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบ เช่น ทำการบ้านด้วยตนเอง หรือทำงานตามที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำได้					
9	เริ่มมีพฤติกรรมการเล่นแบบบุคคลอื่น ๆ เช่น แสดงท่าทางหรือแต่งตัวเลียนแบบพ่อ แม่ หรือพี่น้องที่อยู่ใกล้ตัว					
10	มีความรู้สึกสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว					

3. พัฒนาการด้านสังคม

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น					
2	มีความสนใจบุคคลอื่น หรือซักถามเรื่องของคนอื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น					
3	พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอก					
4	มีความสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางสื่อ เช่น ข่าวทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์					
5	รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ หรือขอโทษเมื่อทำผิด					
6	ทำกิจกรรมและเล่นร่วมกับกลุ่มเพื่อน					
7	เล่นเป็นกลุ่มในเพศเดียวกัน และรู้จักจับกลุ่มคุยกัน					
8	รู้จักเอาใจใส่เพื่อน ๆ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด					
9	รู้จักเลือกดูละคร หรือภาพยนตร์ที่ตนเองพอใจ					
10	มีความสนใจ รู้จักและจดจำชื่อ ตำแหน่ง สถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ๆ ได้					

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้สามารถจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ ตามลักษณะความเหมือน หรือความแตกต่างได้					
2	สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย					
3	สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษ					
4	สามารถนับ และเรียงลำดับค่าตัวเลข					
5	สามารถบอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง					
6	สนทนาได้ตอบ และเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้					
7	บอกชื่อ นามสกุล อายุตนเองได้					
8	รู้จักซักถามสิ่งที่สนใจ หรืออยากรู้อยากเห็นสิ่งที่อยู่รอบตัว					
9	สามารถเปิด ปิด เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่เป็นอันตรายได้ เช่น พัดลม โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์					
10	สร้างผลงานศิลปะตามความคิดของตนเองได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

1. ท่านต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็กในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- ☐ เน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณได้คล่อง
- ☐ เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่กับวิชาการ
- ☐ การเตรียมความพร้อมเพื่อสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น การนำหนังสือเตรียมสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาสอนให้กับนักเรียน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็กในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ทักษะการอ่านออกเขียนได้
- ☐ ทักษะการคิดคำนวณ
- ☐ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
- ☐ ทักษะการพูดติดต่อกับผู้อื่น
- ☐ ทักษะเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและสมรรถภาพของร่างกาย
- ☐ ทักษะในการใช้เหตุผล
- ☐ ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านต้องการให้โรงเรียนรายงานการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์

จิตใจ สังคม และสติปัญญา ต่อผู้ปกครองบ่อยครั้งเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ☐ เดือนละ 1 ครั้ง
- ☐ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- ☐ ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับโรงเรียนในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ร่วมสอนการออกกำลังกาย
- ☐ เป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี หรือ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ☐ ร่วมในการดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 5.1.....
- 5.2.
- 5.3.
- 5.4.
- 5.5.
- 5.6.

ภาคผนวก ค
ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวชลิตา แสงโสรจสุข
สถานที่เกิด	แขวงบางค้อแหลม เขตบางค้อแหลม กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	332/1 แขวงบางค้อแหลม เขตบางค้อแหลม กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่	ผู้รับใบอนุญาต / ผู้จัดการ / ครูใหญ่ โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2530	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา